

Forslag

til

Lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

Fremsat den 16. marts 1960 af *undervisningsministeren*.

§ 1. Tjenestemand i folkeskolen på Færøerne er enhver lærer, der har fast ansættelse i en stilling, for hvilken lønningen er fastsat i denne lov.

Stk. 2. Vandrelærere, aspiranter, time-lærere og vikarer er ikke tjenestemænd.

§ 2. Læreren skal i alle anliggender samvittighedsfuldt overholde de for hans tjenestestilling givne forskrifter. Han skal i sine forhold i og uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som hans stilling kræver.

§ 3. Enhver lærer er pligtig at underkaste sig de forandringer i hans tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som måtte blive bestemt ved skoleplanen eller undervisningsplanen, uden at det er fornødent, at noget hertil sigtende forbehold er optaget i hans ansættelsesbrev.

§ 4. Ansættelse som tjenestemand i folkeskolen sker efter opslag. Den kaldende myndighed kan dog under særlige omstændigheder tillade, at et embede besættes uden opslag.

Hvis den kaldende myndighed skønner, at ingen af de ansøgere, der rettidigt har meldt sig til en opslået stilling, er tilstrækkeligt egnet til stillingen, eller at man ved fornyet opslag kan fremkalde ansøgning fra mere kvalificerede ansøgere, skal stillingen opslås på ny.

Stk. 2. Embedet som landsskolekonsulent, embederne som skoleinspektør og stadsskoleinspektør samt embedet som konsulent for særundervisningen besættes af kongen og opslås ved undervisningsministeriets foranstaltning efter nærmere af

ministeriet fastsatte regler. Til alle andre embeder, for hvilke lønnen er fastsat ved nærværende lov, har Færøernes skoledirektion kaldsret, og ledige embeder opslås normalt med 3 ugers varsel efter nærmere af skoledirektionen fastsatte regler.

Stk. 3. Ansøgeren har ret til at få oplysning om ansøgernes navne. Tilsvarende gælder anerkendte organisationer, hvis medlemmer er naturlige ansøgere til pågældende stilling, for så vidt de fremsætter anmodning herom over for den kaldende myndighed. Offentliggørelse af disse oplysninger kan kun finde sted med den kaldende myndigheds samtykke.

Stk. 4. En lærer, der er ansøger til en ledig stilling, har ret til gennem en afskrift at blive gjort bekendt med de foresattes påtegninger på ansøgningen. I de tilfælde, hvor en foresats udtalelser går ud på, at ansøgeren anses for uegnet til den ansøgte stilling, skal påtegningen indeholde oplysning om, hvori uegnetheden består.

Stk. 5. Den første ansættelse i tjenestemandsstilling eller genansættelse i sådan efter afskedigelse er betinget af tilfredsstillende helbredsattest efter et af undervisningsministeren udarbejdet skema. Helbredsattesten skal forelægges landslægen. Ansættelse af personer med invaliditeter eller helbreds mangler, der vel ikke er til hinder for, at den pågældende kan bestride pågældende tjenestemandsstilling, men dog medfører forøget risiko med hensyn til sygdom og for tidlig afgang fra tjenesten, vil kunne finde sted efter bestemmelse af undervisningsministeren på de i § 49, stk. 4, nævnte vilkår.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan tillade, at lærere, hvis helbredsattest ikke kan

godkendes som fyldestgørende til ansættelse i pensionsgivende stilling mod normalt eller forhøjet pensionsbidrag, ansættes i lærerstillinger i folkeskolen, uden at der til ansættelsen er knyttet pensionsret.

Stk. 7. Med hensyn til attest for, at en lærer ikke lider af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved, opretholdes reglen i lov nr. 145 af 12. marts 1918 § 10.

§ 5. Enhver lærer skal ved sin første faste ansættelse, inden stillingen overtages, underskrive en erklæring, hvori han på ære og samvittighed lover at opfylde sine tjenesteplichter med trofasthed og nidkærhed. Lærere, der udnævnes af kongen, afgiver desuden en højtidelig forsikring om at ville holde grundloven.

§ 6. Lærere, som ikke har kongelig udnævnelse, kan til enhver tid med 3 måneders varsel forlange sig afskediget af tjenesten.

Stk. 2. Der tilkommer enhver fast ansat lærer eller aspirant, der afskediges uden ansøgning, et varsel på 3 måneder. Hvis afskedigelsen er begrundet i noget af de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd §§ 60 og 61 nævnte forhold, kan afskedigelsen dog ske med kortere varsel eller uden varsel. Varselsbestemmelsen gælder ikke for lærere, der er pligtige at søge afsked på grund af alder.

Stk. 3. Timelærere og faste vikarer kan af skoledirektionen afskediges med 3 måneders varsel ved et skoleårs udgang. De for fast ansatte lærere gældende regler om afskedigelse i visse tilfælde med kortere varsel eller uden varsel finder dog tilsvarende anvendelse. Andre vikarer fratræder uden varsel ved vikariatets ophør. Vandrelærere fratræder uden varsel ved skoleårets udgang.

Stk. 4. Forinden en fast ansat lærer afskediges uden ansøgning, og uden at afskedigelsen skyldes sygdom, skal der gives såvel vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation som læreren selv adgang til at udtale sig i sagen. Såfremt forhør er afholdt i henhold til § 13, skal der dog ikke indhentes yderligere udtalelse.

Stk. 5. Enhver fast ansat lærer, der afskediges uden ansøgning, har ret til efter derom fremsat begæring at få skiftlig oplysning om afskedigelsesgrunden.

Stk. 6. Afskedigelse af en fast ansat lærer efter ansøgning uden pension foretages af den kaldende myndighed.

Afskedigelse efter ansøgning med pension af en lærer på grund af alder foretages af den kaldende myndighed; pensionen beregnes og anvises af skoledirektionen.

Afskedigelse efter ansøgning med pension af en lærer på grund af svagelighed foretages efter skoledirektionens indstilling af undervisningsministeren; pensionen beregnes og anvises af skoledirektionen.

Uansøgt afskedigelse med eller uden pension af en lærer, der ikke gør fyldest i sin stilling, foretages af undervisningsministeren efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre.

§ 7. Efter indstilling fra den stedlige skolekommission og kommunalbestyrelsen kan der af skoledirektionen gives en fast ansat lærer tilladelse til at træde uden for nummer uden lønning i begrænset tid, i almindelighed ikke ud over 1 år. Under særlige forhold kan tilladelsen dog udstrækkes til at gælde for indtil 3 år. Sådan tid fradrages ved beregning af alderstillæg og pension.

Såfremt skoledirektionen nægter at imødekomme et andragende om tilladelse til at stå uden for nummer, kan den pågældende begære sagen forelagt undervisningsministeriet til endelig afgørelse. Forinden forelæggelsen for ministeriet indhentes skoledirektionen landsstyrets udtalelse.

Stk. 2. Såfremt en fast ansat lærer, timelærer eller fast vikar søger tjenestefrihed for at gennemgå en videre uddannelse, der skønnes at være af betydning for hans lærergerning, kan det af skoledirektionen tillades, at hans tjeneste besørges ved vikar i indtil 2 år. Ud over 2 år kan sådan tilladelse kun gives af ministeren efter samråd med Færøernes landsstyre.

§ 8. Når en lærer anholdes som mistænkt for eller tiltales for en forbrydelse, såvel som når han har pådraget sig grundet mistanke om et forhold, der betager ham den tillid, som bestridelsen af lærerstillingen kræver, suspenderes han, indtil endelig afgørelse er truffet i sagen. Suspension finder ligeledes sted, når en lærer har gjort sig skyldig i en handling, der gør det betænke-

ligt vedblivende at lade ham bestride sin tjenestegerning. Suspensionen foretages af undervisningsministeriet efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre; dog kan skoledirektionen foreløbig sætte læreren fra tjeneste, indtil ministeriets afgørelse, der uophødelig skal indhentes, foreligger. Ministeriet skal, så vidt det står til dette, foranledige, at sagens afslutning mest muligt fremskyndes.

Stk. 2. Under suspensionen oppebæres kun $\frac{2}{3}$ af lønningen og af alle almindelige og særlige tillæg. Reduktionen af lønnen sker fra suspensionsdagen, dog således, at tilbagebetaling af allerede forfalden lønning ikke finder sted, for så vidt læreren ikke genindtræder i tjenesten. Ophæves suspensionen derimod, uden at afskedigelse finder sted, foretages der den 1. i den efter ophævelsen følgende måned en endelig regulering af lønnen i forhold til suspensionsperiodens varighed.

Stk. 3. Såfremt sagen, der i medfør af stk. 1, 1. og 2. punktum, har medført suspension, fører til afskedigelse, jfr. § 14, sker der ingen efterbetaling af den tilbageholdte del af lønningen med almindelige og særlige tillæg. Sluttes sagen derimod med bøde, irrettesættelse eller advarsel, ydes der ligesom i de tilfælde, hvor sagen afsluttes uden påtale, efterbetaling af den tilbageholdte del, dog ikke for den tid, i hvilken læreren eventuelt ved sit forhold under sagen selv har bevirket dennes forhaling; såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, kan der desuden ydes hel eller delvis efterbetaling af mistede ikke-pensionsgivende ydelser af den i § 9, stk. 4, omhandlede art. Bestemmelse om efterbetaling træffes samtidig med sagens afslutning og af den samme myndighed, som afgør sagen, jfr. §§ 13 og 14. Såfremt suspensionen skyldes anholdelse eller tiltale for en forbrydelse, hvori vedkommende findes skyldig, finder efterbetaling ikke sted; der træffes i sådanne tilfælde inden 3 måneder efter domsafsigelsen bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal afskediges.

§ 9. Enhver fast ansat lærer er pligtig at gøre midlertidig tjeneste i højere stilling end hans egen inden for det samme skolevæsen.

Stk. 2. Varer en sådan tjeneste ikke ud

over 4 uger, hvad enten konstitution foreligger eller ikke, får læreren ikke ret til nogen del af den højere stillings indtægter. Varer tjenesten derimod over 4 uger, får den fungerende for hele funktionsperioden foruden sin egen stillings løn ret til forskellen mellem den for hans egen stilling gældende lønning og den lønning, han ville opnå ved udnævnelse i den højere stilling. Alle beløbene beregnes efter de i denne lov fastsatte satser. Ferie- og sygedage inden for funktionsperioden fradrages såvel ved afgørelsen af, om funktionsvederlag skal ydes, som ved vederlagets beregning; fradrag som foran nævnt finder dog ikke sted for den del af funktionsperioden, der strækker sig ud over 3 måneder, dog således at sygedage ud over 4 uger fradrages ved vederlagets beregning.

Stk. 3. Besættes en lærerstilling ved konstitution, oppebærer den, der uden at være tjenestemand konstitueres i stillingen, et vederlag, der højst kan udgøre aspirantlønnen i den pågældende stilling.

Stk. 4. Såfremt der til den stilling, der beklædes midlertidigt efter de i stk. 1-3 angivne regler, er knyttet særlige, ikke-pensionsgivende ydelser, tilfalder disse den fungerende, hvis stillingen er ledig eller dens indehaver suspenderet eller trådt uden for nummer, og det kan af skoledirektionen bestemmes, at sådanne indtægter også i andre tilfælde af funktion eller konstitution helt eller delvis skal tilfalde den fungerende.

§ 10. For så vidt en lærer, der er indvalgt i folketinget, må holde vikar i sit embede for at kunne bestride sit folketingshverv, vil der til hjælp til bestridelse af vikarudgiften være at afkorte i hans lønning $\frac{1}{3}$ af lønnen i den periode, for hvilken vikaren er antaget. Den del af vikarudgiften, der ikke dækkes herigennem, afholdes af statskassen.

Stk. 2. En lærer, der i mindst 6 år har været og fremdeles er medlem af folketinget, kan efter derom indgivet ansøgning afskediges fra embedet med den ham efter hans pensionsalder tilkommende pension, når ministeriet efter indhentet erklæring fra skoledirektionen skønner, at begrundelse derfor er til stede. Indtil den pågældende har opnået normal pensionsalder, refunderes denne pension fuldt ud af statskassen.

§ 11. For så vidt det ugentlige timetal for en fast ansat lærer varigt nedsættes enten på grund af kirkelige forretninger eller af andre grunde, vil lønningen og de dermed forbundne tillæg være at nedsætte efter forholdet mellem lærerens faktiske og det normerede pligtige timetal.

Stk. 2. Lærerinder, der har forsørgerpligt over for børn under 18 år, har, såfremt det er foreneligt med de stedlige tjenesteforhold, adgang til at få den dem påhvildende tjenesteydelse nedsat til indtil halvdelen mod kun at oppebære en forholdsmæssig del af lønningen, indbefattet alle almindelige og særlige tillæg. Sådant nedsættelse kan enten være varig eller på begrænset tid, dog ikke under 1 år. Genoptagelse af fuld tjeneste kan kun ske, når dette kan passe med tjenesteforholdene.

Stk. 3. Ved beregning af pensionsalder medregnes den tid, i hvilken vedkommende har haft nedsat tjeneste, kun med en efter forholdet mellem det faktiske og det normerede pligtige timetal fastsat brøk. Pensionsindtægten opgøres efter den fulde forstillingen normerede begyndelsesløn samt efter det antal alderstillæg, som på tidspunktet for pensioneringen ville være tilkommet den pågældende, såfremt de tjenesteår, i hvilke der har været nedsat tjeneste, kun medregnedes i det foran angivne forhold.

§ 12. Der tilstås fast ansatte lærerinder, aspiranter, timelærerinder og faste vikarer tjenestefrihed i indtil 6 uger efter barnefødsel, hvilken tjenestefrihed ikke noteres som sygedage, jfr. § 49, stk. 3. De perioder, hvori pågældende i øvrigt er fraværende fra tjenesten på grund af utjenstedygtighed som følge af svangerskab eller barnefødsel, noteres som sygedage, og tilsvarende gælder, hvis pågældende ved lægeattest godtgør, at hun ikke uden skade for fostret kan udføre sin tjeneste. Undervisningsministeren bemyndiges til ved det i § 49, stk. 3, omtalte reglement at give adgang for pågældende til at få fradraget for de i 2. punktum omhandlede fraværelser som følge af svangerskab og fødsel opgjort og afregnet, når hun som tjenstdygtig vender tilbage til tjenesten.

Stk. 2. Andre lærerinder oppebærer ingen lønning under fraværelse af de i stk. 1 nævnte grunde.

§ 13. En fast ansat lærer, aspirant, time-lærer eller fast vikar, for hvis vedkommende der sker tjenstlig indberetning til overordnet myndighed angående en tjenesteforseelse eller et forhold, der antages at falde ind under straffelovgivningen, har ret til at blive gjort bekendt med en skriftlig fremstilling af de faktiske forhold vedrørende det passerede. Han skal i sagen afgive en udtalelse, som kan bestå i en påtegning om, at fremstillingen erkendes at være rigtig, eller i sager, der er så alvorlige, at det må forudsættes, at forhør vil blive afholdt, af påtegningen „læst“. Læreren kan kræve udleveret en genpart af fremstillingen.

Stk. 2. Når disciplinær undersøgelse indledes mod læreren for tjenstlig forseelse, udpeges en forhørsleder efter nærmere af ministeren fastsatte regler.

Stk. 3. Læreren er berettiget til at give møde med en bisidder, hvorom han må gøres bekendt ved indvarslingen til det første forhør; sådan indvarsling skal ske med passende frist; ministeren giver regler for, hvem der kan optræde som bisidder. Som bisidder kan anvendes en sagfører. Såfremt undersøgelsen afsluttes uden ikendelse af disciplinærstraf, jfr. § 14, vil lærerens rimelige udgifter til bisidder være at godtgøre ham af skoledirektionen. I andre tilfælde vil der efter ministerens nærmere bestemmelse, der træffes efter samråd med Færøernes landsstyre, kunne ydes den pågældende lærer hel eller delvis dækning af de nævnte udgifter, hvis disse ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til lærerens forseelse. Har en lærer under en disciplinærsag på egen hånd fremskaffet beviser, vil de hertil medgåede udgifter efter ministerens bestemmelse kunne godtgøres ham helt eller delvis, når han skønnes at have haft rimelig grund til at fremskaffe beviserne. Godtgørelse efter nærværende stykke udredes efter samme regler som lønningsudgifter i henhold til nærværende lov.

Stk. 4. Under forhørene har læreren ret til at lade føre vidner og kan afgive skriftlige indlæg, til brug ved udfærdigelsen af hvilke han kan kræve udskrift af forhørsprotokollen samt afskrift af samtlige til denne knyttede bilag eller adgang til at gennemgå disse. Bisidderne har ret til at yde læreren bistand under forhørene samt

gennem udfærdigelsen af skriftlige indlæg.

Ved henvendelse til skoledirektionen har vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation ret til at blive gjort bekendt med den afgørelse, der er truffet på grundlag af det ved den tjenstlige undersøgelse tilvejebragte materiale.

Stk. 5. Andre lærere, kommunalbestyrelsens, skolekommissionens og skoledirektionens medlemmer er pligtige på forlangende at lade sig afhøre, og forhørslederen vil kunne forlange udtalelser afgivet på ære og samvittighed. Vidnesbyrd kan dog nægtes, når besvarelsen af det stillede spørgsmål må forudsættes at ville udsætte vidnet selv for tab af borgerlig agtelse eller velfærd.

Stk. 6. Såfremt det må antages, at sagen slutter med afskedigelse, påhviler det undervisningsministeriet, forinden anvendelse af sådan disciplinærstraf finder sted, at give vedkommende forhandlingsberettigede organisation meddelelse om sagens stilling, således at der kan gives en repræsentant for organisationen lejlighed til en mundtlig drøftelse af sagen med ministeriet, forinden endelig afgørelse i strafsørgsmålet træffes.

Stk. 7. Hvis læreren er mistænkt for et forhold, der antages at falde ind under straffelovgivningen, kan han forlange undersøgelsen henvist til retten.

Stk. 8. En lærer, hvem der er tildelt en disciplinær straf uden forudgående tjenstligt forhør, jfr. § 14, kan anmode skoledirektionen om iværksættelse af en tjenstlig undersøgelse; en sådan anmodning vil dog kun kunne imødekommes, såfremt den er anbefalet af vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation.

§ 14. Som disciplinær straf for tjenstlig forseelse vil der kunne anvendes advarsel, irrettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige $\frac{1}{2}$ måneds løn, eller afskedigelse.

Stk. 2. Bøde kan idømmes af skoledirektionen; dog kan bøde over 50 kr. kun anvendes som straf med undervisningsministeriets og Færøernes landsstyes samtykke og kræver, at forhør forinden er afholdt i overensstemmelse med § 13, hvis der ikke foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken læreren vedgår de faktiske momenter i det påsigtede forhold og erkender

sig skyldig i en tjensteforseelse. En af skoledirektionen truffen beslutning om disciplinær straf kan altid forelægges undervisningsministeriet til endelig afgørelse, der træffes efter samråd med Færøernes landsstyre. Ikendte bøder kan indeholdes i lønnen; de tilfalder hjemmestyret og statskassen i det i § 45, stk. 1, anførte forhold.

Stk. 3. Afskedigelse for de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenstemænd §§ 60 og 61 nævnte forhold eller i øvrigt som straf for en tjensteforseelse kan, når forholdet ikke er fastslået ved dom, aldrig finde sted uden efter forudgående tjenstligt forhør.

§ 15. En lærer eller pensionist kan for domstolene indbringe ethvert ham vedrørende spørgsmål om krav begrundet i lovbestemmelser om lønning, pension eller ventepenge. Sag kan dog ikke rejses, hvis den pågældende ikke inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af betaling har gjort skriftlig indsigelse over for skoledirektionen. Sagsanlæg er endvidere betinget af, at den pågældende inden 1 måned efter skoledirektionens afgørelse har begæret denne forelagt for undervisningsministeriet, og at stævning er udtaget inden 6 måneder efter modtagelsen af undervisningsministeriets svar, der skal foreligge senest 4 måneder efter, at den skriftlige indsigelse er rejst over for skoledirektionen. Undervisningsministeriets afgørelse træffes efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre. De anførte frister gælder dog ikke, for så vidt sagen angår pensionsspørgsmål. Ministeriet kan dispensere fra de ovennævnte tidsfrister for fremsættelse af den skriftlige indsigelse over for skoledirektionen samt for udtagelse af stævning.

Stk. 2. Såfremt der fra myndighedernes side sker for stor udbetaling til lærere, pensionister eller sådanne efterladte — være sig egentlig lønning, særlige tillæg, honorar, ventepenge, pensioner, efterindtægt m. v. — kan det for meget udbetalte beløb kun kræves tilbagebetalt, når krav herom rejses over for den pågældende inden 15 måneder efter udbetalingen; denne frist gælder dog ikke, når og så længe den urigtige udbetaling skyldes fejlagtige eller manglende oplysninger fra den pågældendes side.

§ 16. Når en lærer beskyldes for urettskaffenhed i tjenestegerningen, eller der fremsættes ærerørige beskyldninger mod ham, kan det af skoledirektionen pålægges ham at fralægge sig beskyldningen ved dom.

Såfremt forholdene taler derfor, kan undervisningsministeren efter indstilling af skoledirektionen og efter forhandling med finansministeren bestemme, at der af statskassen ydes læreren hel eller delvis godtgørelse af eventuelle udgifter ved retssagen.

§ 17. Dannes der inden for de ved folkeskolen på Færøerne ansatte lærere en organisation, som giver adgang til alle i folkeskolen ansatte, herunder aspiranter, timelærere og vandrelærere, som ikke giver adgang til andre end nuværende og forhenværende ansatte, og som følger sådanne regler ved valg, at der sikres mindretallene (forbundets forskellige hovedgrupper) en passende repræsentation under forhandlingerne med de pågældende myndigheder, tillægges der denne organisation forhandlingsret med undervisningsministeriet, Færøernes landsstyre og skoledirektionen efter de i § 17 i lov nr. 156 af 7. juni 1958 givne regler.

§ 18. Når nye lønningslove træder i kraft, bortfalder ethvert krav, der støttes på ældre om lærernes vederlag af det offentlige givne love og lignende bestemmelser.

§ 19. Såfremt en fast ansat lærer af helbredshensyn eller af anden ham utilregnelig årsag overgår til lavere lønnet lærerstilling i folkeskolen, kan ministeren efter forhandling med Færøernes landsstyre tilstå ham et personligt tillæg, der højst udgør forskellen mellem den af ham i den hidtidige stilling oppebårne og den i den nye stilling opnåede pensionsgivende lønning, dog ikke ud over forskellen i samlet indtægt fra det offentlige i de to stillinger.

§ 20. Personlige tillæg af den i §§ 19 og 50 omhandlede art bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning enten i henhold til nye lønningslove eller ved overgang til højere lønnet stilling. Ministeren kan efter forhandling med Færøernes landsstyre dispen-

sere fra denne regel, for så vidt det personlige tillæg er tilstået i henhold til § 19.

§ 21. De i denne lov fastsatte lønninger, pensioner m. v. udbetales månedsvis forud på skoledirektionens foranstaltning, idet denne fastsætter tjenestealderen, beregner lønning, pension m. v. og anviser beløbene til udbetaling efter nærmere af direktionen fastsatte regler.

Stk. 2. Dersom udbetalingsdagen falder på en helligdag, skal udbetalingen finde sted på den sidste søgnedag i den foregående måned. Søgnedage, på hvilke det udbetalende kontor er lukket i henhold til lov eller bestemmelse truffet af den dertil kompetente myndighed, sidestilles i denne henseende med helligdage. Lærers død eller afskedigelse, efter at sådan udbetaling har fundet sted, men før månedens udløb, medfører ikke noget krav på tilbagebetaling af det for den efterfølgende måned forudbetalte beløb. Hvis efterindtægt oppebæres, vil beløbet dog være at udligne i efterindtægten.

Stk. 3. Dødsfald eller uansøgt afgang i den måned, for hvilken udbetaling har fundet sted, medfører ikke tilbagebetaling af nogen del af det forud oppebårne månedsbeløb.

Stk. 4. Ved udregning af det månedlige beløb for de enkelte lønningsdele eller af andre ydelser til lærere eller pensionister såvel som af fradrag i lønning eller pension forhøjes brøkdele af øre til hel øre.

§ 22. Ved udnævnelse til en lærerstilling regnes lønningen fra den dato, fra hvilken ansættelsen ifølge ansættelsesbrevet er at regne. Ansættelsen skal altid ske fra den 1. i en måned.

Stk. 2. En lærer, der ansættes fast i et embede, er pligtig at tiltræde dette senest 14 dage efter den dato, fra hvilken ansættelsen regnes; han er forpligtet til efter regler, fastsat af skoledirektionen, selv at afholde udgiften til vikar i tidsrummet mellem ansættelsesdatoen og tiltrædelsen.

§ 23. Udbetaling af egenpension eller ventepenge tager sin begyndelse fra udløbet af det tidsrum, for hvilket udbetaling af løn har fundet sted; såfremt den pågældende imidlertid ved afskedigelsen står uden

for nummer eller af anden grund ikke oppebærer lønning, tager ovennævnte udbetaling sin begyndelse fra afskedigelsen. Enkepension og børnepension kommer til udbetaling, når det tidsrum er udløbet, for hvilket der er udbetalt efterindtægt (jfr. dog § 76 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd), eller, hvis sådan ikke er udbetalt, fra dagen efter den sidste dag, for hvilken der er udbetalt lønning, ventepenge eller pension til læreren.

§ 24. Fast ansatte lærere kan opnå lønforskud efter de for statens tjenestemænd gældende regler. Lønforskuddet bevilges af skoledirektionen og afholdes af hjemmestyret og statskassen i samme forhold som lønninger i henhold til nærværende lov. Renter og afdrag indeholdes af den myndighed, der foretager udbetalingen af lønningen, eventuelt pensionen. De nærmere regler i henhold til bestemmelserne i dette stykke gives af undervisningsministeren efter forhandling med Færøernes landsstyre.

Stk. 2. Fast ansatte lærere kan give forskrivninger på deres løn efter de samme regler og inden for de samme grænser, som gælder for statstjenestemænd. Dette gælder også med hensyn til forskrivninger på efterindtægt, ventepenge og pension samt de ved en lærers fratræden til udbetaling forfaldne pensionsbidrag.

Stk. 3. Bortset herfra kan endnu ikke udbetalt lønning, efterindtægt, ventepenge og pension ikke bortgives, sælges eller pantsættes. Tilsvarende gælder de ved en lærers fratrædelse til udbetaling forfaldende pensionsbidrag. Med hensyn til udlæg og arrest i de nævnte ydelser gælder reglerne i lov om rettens pleje §§ 513 og 614.

§ 25. Der tillægges lærere ved skoler, der har bygdeskoleordning, tjenestebolig.

Stk. 2. For andre lærere end de i stk. 1 nævnte kan der indrettes tjenestebolig. Ved indførelsen af købstadskoleordning for en bygdeskole fastsættes det på skoleplanen, om og i hvilket omfang der skal indrettes tjenesteboliger ved skolen. Bestående tjenesteboliger ved købstadordnede skoler må kun nedlægges, når det er nødvendigt af hensyn til skolens tarv, og skoledirektionen giver samtykke dertil.

Stk. 3. Lærerne er forpligtede til at bebo

de dem tillagte tjenesteboliger, medmindre kommunalbestyrelsen fritager dem derfor. Tjenesteboliger må ikke benyttes som erhvervsboliger.

Stk. 4. Hvor tilvejebringelse af bolig er forbundet med særlige vanskeligheder, kan skoledirektionen midlertidigt dispensere fra kravet om indretning af tjenestebolig, mod at der gives den pågældende lærer en årlig godtgørelse herfor.

Stk. 5. Skoledirektionen fastsætter de nærmere regler for tjenesteboligens størrelse og indretning.

§ 26. For tjenestebolig med eller uden have fradrages i lønnen et boligbidrag, der fastsættes under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr. De nærmere regler om fastsættelse af bidrag og om ændringer heri m. v. udfærdiges af skoledirektionen efter forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation.

Stk. 2. Boligbidraget tilfalder vedkommende kommune.

Stk. 3. Den ydre og indre vedligeholdelse af tjenesteboliger påhviler kommunen. Skatter og afgifter, som efter loven påhviler ejendommen, udredes af kommunen. Læreren er pligtig at vedligeholde en til boligen hørende have.

Stk. 4. Over tjenestebolig og have afholdes mindst hvert tredje år syn efter regler, der fastsættes i en af skoledirektionen udfærdiget instruks for tjenesteboligers forsvarende behandling. I instruksen fastsættes tillige regler for tjenesteboligens aflevering i forsvarlig stand ved lærerens forflyttelse eller afgang.

§ 27. Vandrelærere har ikke krav på tjenestebolig, men kommunalbestyrelserne på de pågældende steder er pligtige vederlagsfrit at stille logi uden kost til rådighed for vandrelærerne.

Efter forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation fastsætter skoledirektionen de nærmere regler for de krav, der kan stilles til et sådant logi, og afgør i tvivlstilfælde, om det er tilfredsstillende.

§ 28. Skolens rengøring og opvarmning sker ved kommunens foranstaltning.

§ 29. Når en lærer forflyttes, er han berettiget til at benytte den til hans hidtidige embede knyttede tjenestebolig, indtil eftermanden er kaldet, mod at stille mindst 1 beboelsesværelse til rådighed for den, der midlertidigt skal beklæde embedet. Samme ret har den lærer, der afskediges med pension. Såfremt embedet nedlægges, eller tjenesteboligen inddrages, gælder denne benyttelsesret 6 uger fra forflyttelsens eller afskedigelses dag. For det tidsrum, i hvilket en lærer i henhold til nærværende paragraf benytter en tjenestebolig efter sin fratræden af stillingen, kan der, såfremt den pågældende i henhold til 1. punktum har måttet afgive dispositionsretten over en del af boligen, indrømmes et fradrag i boligbidraget efter § 26, stk. 1.

§ 30. Forflyttes en fast ansat lærer til et andet opholdssted, kan der tilstås ham godtgørelse af befordringsudgifter for egen person og husstand samt af dokumenterede fragtudgifter til transport af bohavet. Herudover kan der til bestridelse af de øvrige med bohavets flytning forbundne udgifter til gifte mandlige lærere ydes et beløb, der til enhver tid fastsættes af undervisningsministeren efter samråd med Færøernes landsstyre i overensstemmelse med de for statstjenestemændene gældende regler som en procentdel af den af læreren umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning med tillæg af det for det tidligere og det nye opholdssted fastsatte årlige stedtillæg. Tilsvarende gælder andre lærere, såfremt de pågældende har hjemmeværende børn under 18 år eller er over 40 år — for gifte lærerinder jfr. dog nedenfor. Såfremt lærerens rimelige flytteudgifter ikke herved kan dækkes, kan efter skoledirektionens nærmere bestemmelse udgifterne til bohavets flytning godtgøres efter regning.

Til lærere, der ikke opfylder betingelserne for at opnå den foran nævnte procentgodtgørelse, ydes på tilsvarende måde godtgørelse efter regning, idet gifte lærerinder dog altid vil kunne opnå halv procentgodtgørelse. Til gifte lærerinder godtgøres halvdelen af de samlede befordringsudgifter, der efter de i dette stykke omhandlede regler ville kunne ydes en gift mandlig lærer. Ved beregningen af de omhandlede godtgørelser

bortset fra befordringsudgifter for egen person og husstand vil der være at fradrage $\frac{1}{5}$. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til lærerens løn, bør befordringsgodtgørelsen nedsættes; i sådant tilfælde forelægges sagen med landsstyrets udtalelse for ministeriet. Disse regler gælder også ved forflytninger, efter at en lærer har stået uden for nummer eller har været på ventepenge.

Stk. 2. For så vidt forflyttelsen skyldes forfremmelse, kan der ydes godtgørelse efter reglerne i stk. 1, dog uden fradrag af $\frac{1}{5}$. Endvidere kan der ud over de i stk. 1 omhandlede ydelser til gifte mandlige lærere samt til andre lærere, såfremt de sidstnævnte har hjemmeværende børn under 18 år — for gifte lærerinder jfr. dog nedenfor — tilstås en godtgørelse på 2 pct. af den umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning. Til andre lærere, herunder gifte lærerinder, kan der tilstås en godtgørelse på 1 pct. af de omhandlede lønningsbeløb, jfr. dog stk. 3. Godtgørelsen ydes ikke til ugifte under 25 år. Endvidere kan der tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab, dog ikke over 20 pct. af lønningen for vedkommende tidsrum, eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse, dog højst $\frac{3}{4}$ af dagpengene for udstationering for vedkommende lønningsklasse og i alt ikke over 20 pct. af et års lønning. Godtgørelsen for huslejetab beregnes altid, som om lejemålet var indgået med sædvanligt opsigelsesvarsel, selv om lejemålet er indgået for længere tidsrum. Undervisningsministeren er dog efter samråd med Færøernes landsstyre bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra disse begrænsninger.

Stk. 3. Er samlevende ægtefæller begge tjenestemænd, kan hver kun oppebære halvdelen af den i stk. 1 og stk. 2, 1. punktum, omhandlede godtgørelse, beregnet efter den højeste lønning. Den i stk. 2, 2. punktum, omhandlede procentgodtgørelse kan de tilsammen kun oppebære med 2 pct. af den højestlønnes lønning. Samgifte tjenestemænd kan ikke oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse.

Stk. 4. Flyttegodtgørelse vil ikke kunne tilstås, hvis der er forløbet mindre end 3 år siden den sidste med flyttegodtgørelse forbundne forflyttelse. I tilfælde af forfrem-

melse kan der altid ydes godtgørelse uden hensyn til tidligere flyttegørelser.

Undervisningsministeren er dog efter samråd med Færøernes landsstyre bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra den foran nævnte begrænsning.

Stk. 5. Såfremt en lærer, uden at forflytelse foreligger, må indflytte i eller udflytte af en anvist tjenestebolig, kan der af skoledirektionen tilstås ham en godtgørelse i overensstemmelse med foranstående regler. For så vidt ind- eller udflytningen er beordret og uden at være forbundet med forfremmelse, og der ikke foreligger et af de i stk. 1, næstsidsste punktum, omhandlede tilfælde, kommer bestemmelsen i stk. 4 ikke til anvendelse, og den i stk. 2, 2. og 3. punktum, omhandlede procentgodtgørelse vil kunne beregnes således: for gifte mandlige lærere 6 pct., for andre lærere 3 pct., dog hvis læreren er under 25 år kun 1 pct. af den umiddelbart før flytningen oppebårne årlige lønning.

Stk. 6. Når en lærer ved sin afgang med pension eller enken efter en lærer ved dennes død skal fraflytte en tjenestebolig, kan der ydes en godtgørelse svarende til 35 pct. af de ifølge § 26, stk. 1, fastsatte årlige boligbidrag.

Stk. 7. De nærmere regler for beregningen af de omhandlede godtgørelser fastsættes af ministeren, efter hvis bestemmelse reglerne i stk. 1-5 kan bringes til anvendelse, når statens eller folkekirkens tjenestemænd eller lærere fra folkeskolen i Danmark eller fra en anerkendt privat skole ansættes i folkeskolen på Færøerne.

Stk. 8. Efter tilsvarende regler som foran anført kan der efter skoledirektionens nærmere bestemmelse ydes flyttegørelse til aspiranter, timelærere og faste vikarer.

§ 31. En lærer kan kun have beskæftigelse uden for folkeskolen, for så vidt og i det omfang det er foreneligt med den samvittighedsfulde udførelse af hans pligter som lærer og med den for stillingen nødvendige agtelse og tillid.

Stk. 2. Læreren skal skriftligt gøre anmeldelse for skoledirektionen, inden han kan:

- a) påbegynde en forretnings- eller erhvervsvirksomhed,

- b) overtage en uden for folkeskolen liggende beskæftigelse, der ikke er af midlertidig karakter, og hvortil der er knyttet vederlag,

- c) indtræde i en bestyrelse eller et repræsentantskab for et selskab af erhvervs-mæssig karakter.

Stk. 3. For så vidt det skønnes, at det vil stride mod de i denne paragraf, stk. 1, nævnte hensyn, at læreren overtager den anmeldte beskæftigelse, meddeles det ham inden 4 uger efter, at anmeldelse er indgået, at det er ham forbudt at overtage posten. Læreren kan forlange en i så henseende truffet afgørelse forelagt ministeren.

Stk. 4. Skulle det vise sig, efter at en beskæftigelse er overtaget, enten at de omstændigheder, som har været afgørende for sagens bedømmelse, ændres væsentligt, eller at der allerede ved overtagelsen forelå omstændigheder, som, hvis de havde været oplyst, ville have medført et forbud, kan skoledirektionen på et hvilket som helst tidspunkt pålægge læreren, at han skal frigøre sig for beskæftigelsen. Læreren kan forlange skoledirektionens afgørelse forelagt ministeren.

Stk. 5. En fast ansat lærer i folkeskolen kan ikke tillige indtage nogen med pensionsret forbunden stilling i staten, det færøske hjemmestyre, en kommune, et koncessioneret selskab eller anden offentlig virksomhed.

Forening af pensionsberettigende stillinger, der er indtrådt før 1. juli 1931, berøres dog ikke af bestemmelsen i dette stykkes 1. punktum.

§ 32. For de kommunale skoler fastsættes følgende lønningsklasser:

1. lønningsklasse.

Lønning 11 220 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 540 kr. indtil 15 000 kr.
Hertil henføres småbørnslærerinder.

2. lønningsklasse.

Lønning 12 840 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 080 kr. indtil 15 000 kr. og derefter hvert 3. år med 1 200 kr. indtil 17 400 kr.

Hertil henføres lærere ved Torshavn kommunale skolevæsen og lærere ved de bygdeskoler, der har købstadskoleordning.

De til denne lønningsklasse henførte lærere oprykkes, såfremt deres tjenstlige forhold i enhver henseende har været tilfredsstillende, til 4. lønningsklasse fra det tidspunkt, da de i 3 år har oppebåret slutløn i nærværende lønningsklasse.

I tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre, om betingelserne for oprykning i 4. lønningsklasse er til stede.

3. lønningsklasse.

Lønning 12 840 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 080 kr. indtil 15 000 kr., derefter hvert 3. år med 1 200 kr. indtil 17 400 kr. og derefter hvert 3. år med 1 500 kr. til 20 400 kr.

Hertil henføres lærere ved andre bygdeskoler.

Til enelæreren og den førstelærer, der har ledelsen af vedkommende skole, ydes der et personligt løntillæg, der beregnes pr. klasse, parallelklasserne medregnet, med 80 kr. årlig for hver klasse. Tillægget reguleres efter de for finanslovhonorarer gældende regler. Er der til skolen knyttet en forskole, medregnes dennes klasser til hovedskolen, når dennes leder også har lederforretningerne for forskolen, enten fordi forskolen har lokaler i hovedskolens bygningskompleks eller i henhold til særlig truffen bestemmelse; i tvivlstilfælde afgør skoledirektionen, om betingelserne for at oppebære ledertillæg er til stede.

4. lønningsklasse.

Lønning 18 900 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 21 900 kr.

Hertil henføres overlærere ved Torshavn kommunale skolevæsen og overlærere ved de bygdeskoler, der har købstadskoleordning.

5. lønningsklasse.

Lønning 20 400 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 23 400 kr.

Hertil henføres viceinspektører.

6. lønningsklasse.

Lønning 22 500 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 27 000 kr.

Hertil henføres skoleinspektører og konsulenten for særundervisningen.

Såfremt det overdrages en af kommunens

skoleinspektører i forbindelse med denne stilling at bestride forretningerne som leder af kommunens samlede skolevæsen, tillægges der ham et pensionsgivende honorar, hvis størrelse fastsættes på skoleplanen. Der ydes sædvanlig refusion fra statskassen i forhold til dette honorar.

7. lønningsklasse.

Lønning 25 800 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2 100 kr. indtil 30 000 kr.

Hertil henføres landsskolekonsulenten.

§ 33. Antallet af viceinspektørembeder fastsættes således, at der ved hver skole, der normalt har mindst dobbelt klasserække hele skolen igennem, bortset fra de to ældste klasser i eksamensskolen og ældste klasse i den eksamensfri mellemskole, normeres en stilling som viceinspektør for hver dobbelt klasserække, dog at der altid normeres en stilling som viceinspektør for hver 500 børn.

Stk. 2. Timelærere og faste vikarer, der er ansat i en på skoleplanen normeret stilling af den angivne art, lønnes for fuldt timetal efter den for aspiranter gældende regel, jfr. § 42, stk. 4, i forhold til lønningen i 2. lønningsklasse. Undervises der i et mindre timetal, beregnes lønnen i forhold hertil, dog at lønnen udgør mindst $\frac{3}{4}$ af lønningen for fuldt timetal under forudsætning af, at vedkommende står til rådighed i et timetal svarende hertil.

Stk. 3. For andre timelærere og vikarer end de i stk. 2 nævnte fastsættes vederlaget efter derom af skoledirektionen givne regler.

Stk. 4. Vandrelærere lønnes efter den i 3. lønningsklasse angivne lønning.

Stk. 5. For faglærere fastsættes vederlaget efter derom af skoledirektionen givne regler.

§ 34. Skoledirektionen kan træffe særordninger med hensyn til undervisning af mindre børneantal fra isoleret beliggende steder.

§ 35. Der kan tillægges de lærere, der har arbejde med den praktiske uddannelse af eleverne fra Færøernes seminarium, et honorar, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med Færøernes landsstyre.

§ 36. Det bestemmes på skoleplanen, i hvilket omfang der skal gives lærere, der underviser ved flere skoler, et særligt bestillingstillæg. Dette fastsættes under hensyn til afstanden mellem de pågældende skoler og forholdene i det hele.

I tvivlstilfælde træffes afgørelsen af skoledirektionen efter forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation.

§ 37. Det pligtige antal undervisningstimer for folkeskolens lærere er 36 ugentlige timer. Med dette som udgangspunkt kan begrænsning i timetallet ske under følgende forhold:

a) Ved bestemmelse på skoleplanen fastsætter skoledirektionen efter indstilling fra kommunalbestyrelsen skoleinspektørens og viceinspektørens pligtige timetal.

b) Skoledirektionen er bemyndiget til at fastsætte regler for nedsættelse i det pligtige timetal ved særlig krævende undervisning og hjemmearbejde med stil- og opgaverrettelse i de store klasser, i eksamensskolen for de 2 sidste klasser før den afsluttende eksamen, i den eksamensfri mellemskole i sidste klasse og endelig i særklasser for børn, der ikke kan følge den almindelige undervisning. Endvidere bemyndiges skoledirektionen til at indrømme nedsættelse i det pligtige timetal for førstelærere ved bygdeskoler på 7 klasser eller derover.

Stk. 2. Pålægges det ved undervisningsplanen en lærer at undervise ud over det for ham gældende pligtige timetal, ydes der ham derfor et vederlag under hensyn til det overskydende timetal, beregnet efter nærmere af undervisningsministeren efter samråd med Færøernes landsstyre fastsatte regler.

§ 38. Foruden de foran fastsatte lønninger tilkommer der de i §§ 32-33 nævnte lærere stedtillæg efter de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler. De fastsatte lønninger er endvidere underkastet regulering efter de i samme lovs §§ 87 og 88 indeholdte regler.

Stk. 2. Pensioner til pensionister i folkeskolen på Færøerne og til tjenestemandes efterladte samt ventepenge reguleres efter reglerne i § 89 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 39. De i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd kap. 2 og 3 indeholdte bestemmelser om pension og efterindtægt finder tilsvarende anvendelse for tjenestemænd i folkeskolen på Færøerne og deres efterladte.

§ 40. Vandrelæreres efterladte oppebærer efterindtægt efter de for tjenestemænd gældende regler, såfremt den pågældende ved sin død var fyldt 24 år.

§ 41. Det i § 50 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd omhandlede pensionsbidrag, der beregnes af den læreren tillagte lønningsindtægt, jfr. samme lovs § 51, tilfalder statskassen med 80 pct. og hjemmestyret med 20 pct.

§ 42. Den første ansættelse i tjenestemandstilling i folkeskolen på Færøerne er betinget af mindst 2 års tilfredsstillende aspiranttjeneste.

Stk. 2. Har den pågældende forud været timelærer eller fast vikar, i begge tilfælde med mindst $\frac{2}{3}$ af fuldt timetal, kan denne tjeneste træde i stedet for aspiranttjeneste i den tilsvarende tid. Tjeneste som løs vikar kan efter skoledirektionens bestemmelse, der træffes under hensyntagen til de løse vikariaters længde og timetal, træde i stedet for aspiranttjeneste.

Stk. 3. Tjeneste i en af statens lærerstilling eller lærervirksomhed ved en anerkendt privat skole kan efter regler, fastsat af skoledirektionen, for den tilsvarende tid træde i stedet for aspiranttjeneste. Skoledirektionen kan tillade, at også anden privat lærervirksomhed helt eller delvis træder i stedet for aspiranttjeneste.

Stk. 4. Aspirantlønnen andrager et beløb svarende til nettobegyndelseslønnen for pågældende lærerstilling. Ved senere ansættelse i tjenestemandstillingen vil aspiranttiden være at medregne i lønningsancienniteten. Sygeperioder m. v. i aspiranttiden fradrages efter regler, der fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med finansministeriet og Færøernes landsstyre.

§ 43. Tjenestealder til beregning af alderstillæg for vandrelærere regnes fra den pågældendes ansættelse i stillingen.

Stk. 2. Ved oprykning til en stilling som

viceinspektør, skoleinspektør eller landskolekonsulent kommer tjenestemanden straks på det løntrin i den nye stilling, som er nærmest højere end den sidst oppebårne lønning i den hidtidige stilling, hvorhos han, hvis der fremtidig i den hidtidige stilling ved alderstillæg ville være opnået en lønning, der var højere end eller lig med hans lønning i den nye stilling, allerede fra pågældende tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg.

Stk. 3. Opnås der ved anvendelsen af af reglen i stk. 2 ikke en lønfremgang, der mindst andrager et beløb svarende til sidst opnåede alderstillæg i den hidtidige stilling, ydes forskellen som et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg, dog højst et beløb svarende til det første alderstillæg i den nye stilling. Ved beregningen bortses fra stedtillæg og eventuelle personlige tillæg. Tillægget bortfalder efter reglerne i § 20.

Stk. 4. Ved nedrykning mellem de i §§ 32-33 omhandlede tjenestemandstillinger kommer tjenestemanden straks inden for slutlønnen i den lavere stilling på det løntrin i denne, som er lig med eller nærmest højere end den sidst oppebårne lønning i den højere stilling, hvorhos han, hvis der fremtidig i den hidtidige stilling ved alderstillæg ville være opnået en lønning, der var højere end hans lønning i den lavere stilling, allerede fra pågældende tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg.

Stk. 5. Undervisningsministeren beyndiges til efter indhentet udtalelse fra det i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd omhandlede lønningsråd at fastsætte regler for, i hvilket omfang tidligere undervisningsvirksomhed kan medtages ved beregning af lønningsanciennitet.

§44. Ved overgang til tjeneste i det øvrige kongerige kan tjeneste ved Færøernes folkeskole medtages i tjenestealderen i henseende til lønning og pension.

På tilsvarende måde kan tjeneste i folkeskolen eller folkekirken medregnes ved overgang til tjeneste ved Færøernes folkeskole.

De nærmere regler fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med skoledirektionen.

§ 45. De nedenfor nævnte udgifter i henhold til nærværende lov afholdes af hjemme-

styret, således at statskassen refunderer 55 pct. af den samlede udgift:

Pensionsgivende lønning til lærere, der er ansat i tjenestemandstilling, samt reguleringer i forhold hertil,

stedtillæg,

ledertillæg,

personlige tillæg i henhold til §§ 19 og 43, stk. 3,

honorar til stadsskoleinspektører i henhold til § 32, 6. lønningsklasse,

vikarudgifter i henhold til § 49, stk. 2,

flyttegodtgørelsesudgifter,

lønning til aspiranter, timelærere, vandre-

lærere, faglærere og faste vikarer,

udgifter til særordning i henhold til § 34,

honorar i henhold til § 35 samt

udgiften til den særlige lægeundersøgelse, som det i henhold til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 63 kan pålægges en lærer at underkaste sig til bedømmelse af hans helbredstilstand.

Stk. 2. Statskassens tilskud udbetales kvartalsvis bagud efter foretagen afregning efter regler, der nærmere fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med skoledirektionen.

Ved kvartalets begyndelse stilles der af statskassen et forskudsbeløb til rådighed.

§ 46. Pensioner afholdes af hjemmestyret, der hertil kan anvende udbyttet af den ved lov nr. 82 af 29. marts 1893 oprettede pensionsfond, således som denne er forøget ved de i lov nr. 121 af 31. marts 1928 §§ 1 og 3 omhandlede tilskud i det omfang, hvori dette udbytte ikke medgår til dækning af de pensionsfonden allerede påhvillende pensioner; det manglende afholdes af årlige bevillinger på hjemmestyrets bevillingslov.

Statskassen refunderer 80 pct. af den samlede udgift til pensioner, herunder reguleringstillæg. Refusionen finder sted efter de i § 45, stk. 2, givne regler.

Stk. 2. Ventepenge afholdes som ovenfor i § 45, stk. 1, anført.

Stk. 3. Udgiften til efterindtægt fordeles på samme måde som den ydelse, hvoraf efterindtægten beregnes.

§ 47. Lagtinget træffer bestemmelse om, i hvilket omfang de hjemmestyret påhvillende udgifter skal refunderes af de enkelte kommuner.

§ 48. Det bestemmes på finansloven, om og i hvilket omfang der af statskassen kan ydes tilskud til opførelse af nye eller udvidelse af ældre skolebygninger.

Stk. 2. Til eksamensskoler og anerkendte kursus ydes særlige tilskud af statskassen efter tilsvarende regler som i det øvrige kongerige.

§ 49. Er en lærer forhindret i at varetage sin embedsgerning, træffer de stedlige skolemyndigheder de fornødne foranstaltninger til varetagelsen af denne.

Stk. 2. Vikarudgifter, der skyldes, at en fast ansat lærer, aspirant, timelærer eller fast vikar ved sygdom eller af anden ham utilregnelig årsag er ude af stand til at varetage sin gerning, afholdes som anført i § 45, stk. 1. På samme måde forholdes med hensyn til vikarudgifter under en lærers suspension.

Stk. 3. Ved et af undervisningsministeren udstedt reglement vil der kunne fastsættes regler, hvorefter der under langvarigt eller gentaget sygdomsforfald indtræder en begrænsning af lærerens ret til fri vikar.

Stk. 4. For så vidt angår lærere i folkeskolen, der ikke ved deres ansættelse eller genansættelse har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, jfr. § 4, stk. 5, er undervisningsministeren bemyndiget til at bestemme, at der til imødegæelse af risiko for tjenesteforsømmelser på grund af sygdom i mere end normalt omfang afkortes et af lønningen procentvis beregnet fradrag.

§ 50. For lærere, der var ansat før nærværende lovs ikrafttræden, fastsættes lønningsancienniteten i de i § 32 nævnte lønningsklasser efter følgende regler:

Forsørgere, jfr. kapitel 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd: Fast ansatte lærere, overlærere, skoleinspektører og landsskolekonsulenten indplaceres på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over deres bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før nærværende lovs ikrafttræden med tillæg af 20 pct. af deres pensionsgivende lønning;

for lærere med mere end seks års anciennitet i den hidtidige lønningsklasse fastsættes tillægget til 24 pct. af den pensionsgivende lønning i henhold til lærerlønningsloven af 12. april 1949. Forskolelærerinder og småbørnslærerinder indplaceres på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over vedkommendes bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før lovens ikrafttræden.

Ikke-forsørgere over 30 år: Indplaceres på samme løntrin som forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år: Indplaceres ét løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år: Indplaceres to løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere under 25 år: Indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn, opgjort som ovenfor anført.

Den lavestlønnede af samgifte lærere indplaceres i ny lønningsklasse efter samme regler som ikke-forsørgere.

Ikke-forsørgere under 30 år, der indplaceres efter foranstående regler, henføres ved det fyldte 30. år til det løntrin, på hvilket ikke-forsørgere over 30 år i samme lønningsklasse og med samme anciennitet indplaceredes ved lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Aspiranter indplaceres på første løntrin i vedkommende lønningsklasse i nærværende lov.

Stk. 3. Efter indplaceringen i ny lønningsklasse opnås første alderstillæg senest på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse.

Såfremt flere løntrin i den hidtidige lønningsklasse overføres til samme løntrin i en lønningsklasse i henhold til nærværende lov, kan kun de lærere, der er placeret på det højeste af disse løntrin i den hidtidige lønningsklasse, opnå alderstillæg efter foranstående regel.

De øvrige lærere opnår første alderstillæg efter de almindelige frister i nærværende lov.

Stk. 4. Ingen aspiranter og fast ansatte lærere med mindre end ti års tjenestealder kan ved indplaceringen opnå en øjeblikkelig fremgang i den udbetalte løn på mere end 15 pct. af den nettoløn, som tilkommer dem efter nærværende lov. Den udbetalte løn

forhøjes med et eventuelt overskydende beløb pr. 1. april 1960.

For fast ansatte lærere, der ved nærværende lovs ikrafttræden er ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 ved anvendelse af reglerne i kapitel 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd ville blive anset som forsørgere eller dermed ligestillede, forhøjes den udbetalte løn med hele det eventuelle overskydende beløb fra den 1. i måneden efter den stedfundne ændring i deres forsørgerforhold.

Den udbetalte løn til personer, der tjenestemandsansættes inden 1. april 1960, kan ikke overstige den løn, som efter dette stykke kommer til udbetaling til tjenestemænd med samme forsørgerforhold.

Stk. 5. Såfremt nettolønnen (inklusive stedtillæg) ved indplaceringen bliver mindre end den senest udbetalte løn (inklusive stedtillæg), ydes der et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af lønnedgangen. Det personlige tillæg bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alders-tillæg eller højere lønning.

Stk. 6. Tjenestemænd, der ved anvendelse af foranstående regler indplaceres på et løntrin, som er lavere end det, hvortil tjenestemænd henføres ved tilsvarende ud-nævnelser (fra samme løntrin i samme løn-ningsklasse) efter lovens ikrafttræden, kan efter undervisningsministerens bestemmelse, der træffes efter samråd med Færøernes landsstyre, indplaceres på et højere løntrin.

§ 51. Personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1959 for folkeskolen på Færøerne gældende lønnings- og pensionslove, får i finansåret

1959-60 beregnet pensionen (ventepengene) efter de hidtil gældende regler, således at der i det nævnte finansår udbetales de på-gældende reguleringstillæg i henhold til kapitel 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd med senere ændringer samt midlertidigt og særligt tillæg med de i lov nr. 125 af 25. juni 1956 for finans-året 1957-58 gældende satser.

Stk. 2. For en pensionist, der er omfattet af bestemmelsen i § 93, stk. 2, i statstjenes-temandsløven af 1946, beregnes regule-ringstillæg m. v., som om også ægtefællen oppebar lønning eller pension efter de hidtil gældende regler.

Stk. 3. Nærmere regler for omregning af pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1959 gældende lønnings- og pensionslove, i overensstemmelse med lov nr. 81 af 21. marts 1959 vil senere blive udsendt.

§ 52. Denne lov træder i kraft straks.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte løn-ningsregler og dermed samhørende bestem-melser har virkning fra 1. april 1959 at regne for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og fra ansættelsestids-punktet for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato, jfr. dog § 50, stk. 4.

Stk. 3. Samtidig ophæves lov nr. 199 af 12. april 1949 om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne, som ændret ved lov nr. 282 af 23. november 1955.

§ 4 i lov nr. 121 af 31. marts 1928 om pension og efterindtægt for lærere og lærer-inder i folkeskolen på Færøerne er fortsat gældende.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved lov nr. 199 af 12. april 1949 om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne, hvilken lov trådte i kraft den 1. april 1949, overførtes i hovedsagen de for folkeskolen i det øvrige kongerige gældende lønningsbestemmelser i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere til folkeskolen på Færøerne. Efter at lærerlønningens lov af 12. juli 1946 er blevet afløst af lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, har man fra færøsk side fremsat ønske om, at den færøske lærerlønningens lov af 12. april 1949 afløses af en ny lærerlønningens lov, hvorved de ved lærerlønningens lov af 7. juni 1958 fastsatte lønsatser og øvrige lønningsbestemmelser overføres til folkeskolen på Færøerne, således at ligestillingen i lønmæssig henseende mellem folkeskolelærere på Færøerne og folkeskolelærere i det øvrige kongerige bevares.

Da prisniveauet på Færøerne ikke er lavere end i det øvrige rige, og da også de færøske lærere gennemgår en 4-årig seminarieuddannelse, må det anses for rimeligt, at den i 1949 gennemførte ligestilling på dette område opretholdes. Hvis der ikke fortsat gives de færøske lærere samme løn- og ansættelsesvilkår som de for lærere i folkeskolen i det øvrige kongerige gældende, må det befrygtes, at de bedst kvalificerede lærerkræfter på Færøerne efterhånden vil søge ansættelse andetsteds i riget, og en sådan udvikling ville være til stor skade for den færøske folkeskole, hvor der i forvejen er mangel på kvalificerede lærerkræfter. Det må derfor også af denne grund anses for ønskeligt og hensigtsmæssigt, at der fortsat gælder ensartede lønningsbestemmelser for folkeskolens lærere på Færøerne og i det øvrige kongerige.

I overensstemmelse med disse synspunkter er der efter vedtagelse af Færøernes skoledirektion og på direktionens foranstaltning udarbejdet et udkast til forslag til en ny lærerlønningens lov for Færøerne, og på grundlag heraf har Færøernes landsstyre for Færøernes lagting fremsat forslag til beslutning om gennemførelse af lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

Færøernes lagting har — efter indstilling af et flertal i lagtingets skoleudvalg — den 30. oktober 1959 vedtaget, at det af landsstyret fremsatte forslag gennemføres med de ændringer, som er anført i den som bilag 1 til nærværende lovforslag optrykte betænkning, og lovforslaget er derefter af landsstyret og rigsbudsmændene på Færøerne fremsendt til undervisningsministeriet med indstilling om, at

der af undervisningsministeren fremsættes lovforslag i overensstemmelse med lagtingets vedtagelse.

Medens den færøske lærerlønningens lov af 12. april 1949 i § 2, stk. 1, indeholder en bestemmelse om, at alle lærere ved folkeskolen på Færøerne er underkastet de almindelige for lærere i folkeskolen i det øvrige kongerige gældende bestemmelser, for så vidt der ikke om det pågældende forhold måtte være givet bestemmelser i lærerlønningens lov for Færøerne, er det af lagtinget vedtagne forslag i det hele udformet efter forbillede af lærerlønningens lov af 7. juni 1958, således at der i lovforslaget i hovedsagen kun er foretaget de ændringer i og afvigelser fra de for det øvrige kongerige gældende regler, som er en følge af de særlige færøske forhold. Man har endvidere i lovforslaget optaget forskellige bestemmelser, der kun har betydning for folkeskolen på Færøerne, samt enkelte bestemmelser fra lov af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn, hvilken lov i øvrigt ikke gælder for Færøerne.

Ifølge § 2 stk. 2, i den gældende færøske lærerlønningens lov varetager skoledirektionen efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte bestemmelser de hverv, som ved lærerlønningens lov for det øvrige kongerige er tillagt undervisningsministeren. I bemærkningerne til lovforslaget udtaltes om denne bestemmelse følgende:

„Da skoledirektionen på Færøerne hidtil har haft en mere udstrakt beføjelse end skoledirektionerne i det øvrige kongerige, og da der nu har været enighed om at ville overlade de flest mulige afgørelser til Færøernes egne organer, er skoledirektionen i det hele gjort til øverste skolemyndighed for Færøerne, idet det er overladt til undervisningsministeren at fastsætte de nærmere regler for skoledirektionens myndighed i så henseende.“

Man har ved udformningen af nærværende lovforslag for hver enkelt bestemmelse, hvor der i lærerlønningens lov af 7. juni 1958 er tillagt undervisningsministeren en bemyndigelse, overvejet, om den tilsvarende bemyndigelse i lærerlønningens lov for Færøerne skal ligge hos ministeren, eller om den skal henlægges til skoledirektionen. I overensstemmelse med de foran citerede bemærkninger til den gældende bestemmelse har udgangspunktet været, at skoledirektionen skal have de undervisningsministeren i lærerlønningens lov for det øvrige kongerige tillagte beføjelser, medmindre særlige grunde taler for at lade bemyndigelsen blive hos ministeren.

Endvidere har lagtinget foreslået, at landsstyrets

erklæring skal indhentes i en række tilfælde, hvor undervisningsministeriet træffer afgørelsen.

Ifølge § 23, stk. 1, i den færøske lærerlønningslov refunderer statskassen halvdelen af hjemmestyrets udgifter til lærerlønninger m. m. I forbindelse med revisionen af de gældende lønningsbestemmelser har landsstyret givet udtryk for ønsket om, at reglen om udgiftsfordelingen må blive ændret under hensyn til, at de nye lønsatser vil medføre en væsentlig forøgelse af udgiften til lærerløn.

Ministeriet har herefter ment at kunne tiltræde, at statskassens tilskud til de heromhandlede udgifter forhøjes til 55 pct. En sådan fordelingsnorm vil indebære, at staten stort set påtager sig 85 pct. af merudgiften ved den foreslåede lønreform for folkeskolen på Færøerne.

Ifølge oplysninger fra rigsombudsmanden på Færøerne vil gennemførelsen af de nye lønningsbestemmelser medføre en merudgift på ca. 533 000 kr., inclusive to portioner dyrtidstillæg pr. 1. april 1959. Den samlede udgift kan herefter anslås til 3 163 000 kr., hvoraf hjemmestyret og staten — med den nævnte fordeling med henholdsvis 45 pct. og 55 pct. — vil komme til at udrede henholdsvis 1 423 000 kr. og 1 740 000 kr.

Det foranstående lovforslag er i alt væsentligt i overensstemmelse med det af lagtinget vedtagne forslag, således at der i forhold hertil kun er foretaget nogle mindre ændringer af overvejende formel karakter.

Til de enkelte bestemmelser i lovforslaget bemærkes i øvrigt følgende:

Til § 1.

Bestemmelsen svarer til § 1 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

„Vinterlærere“, der ikke anvendes på Færøerne, foreslås erstattet af „vandrelærere“. Disse er som hidtil ikke anset for pensionsberettigede tjenestemænd i folkeskolen.

Til §§ 2 og 3.

Disse bestemmelser er enslydende med bestemmelserne i §§ 2 og 3 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 og giver ikke anledning til særlige bemærkninger.

Til § 4.

De i stk. 1 og stk. 3-7 foreslåede bestemmelser svarer til bestemmelserne i § 4 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

Ifølge § 4, stk. 1, i lærerlønningsloven kan undervisningsministeren under særlige omstændigheder

tillade, at et embede besættes uden opslag. Embedsbesættelse uden opslag bør kun foretages i ganske særlige undtagelsestilfælde, og på grund af de særlige lokale forhold på Færøerne foreslås det, at afgørelsen heraf henlægges til skoledirektionen i de tilfælde, hvor skoledirektionen har kaldret til det pågældende embede.

De i stk. 2 indeholdte bestemmelser om opslag og besættelse af embeder svarer i det væsentlige til reglerne i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn §§ 18, stk. 4, 21, stk. 3, og 39, stk. 1. Da denne lov ikke gælder for Færøerne, jfr. lovens § 57, har man anset det for hensigtsmæssigt at optage reglerne i den færøske lærerlønningslov.

I stk. 5 foreslås det, at helbredsattesten skal forelægges landslægen. Dette er i overensstemmelse med gældende praksis ved fastansættelse af lærere i folkeskolen på Færøerne.

Til § 5.

Bestemmelsen er enslydende med bestemmelsen i § 5 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

Til § 6.

De i stk. 1, 2, 4 og 5 foreslåede bestemmelser svarer til reglerne i § 6, stk. 1, 2, 5 og 6 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

De i stk. 3 optagne bestemmelser er i overensstemmelse med den skoledirektionen efter de gældende regler give bemyndigelse til i alle tilfælde — efter ansøgning eller uansøgt — at foretage afskedigelse af løst ansatte lærere. Med hensyn til vandrelærere bemærkes, at disse antages for et skoleår ad gangen og derfor må fratæde uden varsel ved skoleårets udgang.

I stk. 6 foreslås optaget regler om, hvilken myndighed der kan foretage afskedigelse af fast ansatte lærere og beregne og anvise pension. Man har anset det for hensigtsmæssigt, at disse bestemmelser, der i hovedsagen svarer til de i skoletilsynslovens § 40 indeholdte regler for folkeskolen i det øvrige kongerige, indføjes i lærerlønningsloven for Færøerne.

Til § 7.

Efter de gældende regler har skoledirektionen bemyndigelse til at give en fast ansat lærer tilladelse til at træde uden for nummer uden lønning, og der ses ikke at være grund til at ændre dette forhold.

Bestemmelsen i stk. 1, afsnit 2, om adgang for en lærer til at forelægge et af skoledirektionen afslået andragende for undervisningsministeriet til endelig afgørelse svarer til den nye regel i lærerlønnings-

F. t. 1. om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

loven af 7. juni 1958, § 7, stk. 1, afsnit 2. Efter foranstående lovforslag skal skoledirektionen dog forinden forelæggelsen for ministeriet indhente landsstyrets udtalelse.

I stk. 2 foreslås det, at skoledirektionen som hidtil kan bevilge en fast ansat lærer, timelærer eller fast vikar tjenestefrihed for at gennemgå en videre uddannelse, der skønnes at være af betydning for hans lærergerning. Ud over 2 år kan sådan tilladelse dog kun gives af ministeren efter samråd med Færøernes landsstyre.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer i det hele til reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 8 med den undtagelse, at undervisningsministeren efter forslaget stk. 1 skal indhente en erklæring fra Færøernes landsstyre, før suspension foretages.

Til § 9.

Efter de gældende regler afholdes udgiften til funktionsvederlag efter samme regler som andre lønningsudgifter til lærere ved folkeskolen på Færøerne. Dette er også meningen efter forslaget, det vil sige, at den heromhandlede udgift fremtidig skal afholdes som i § 45, stk. 1, anført, men man har ikke anset det for nødvendigt at optage en særlig bestemmelse herom.

Den i stk. 4 omhandlede bemyndigelse foreslås som hidtil tillagt skoledirektionen. Bestemmelsen afviger ikke i øvrigt fra den tilsvarende bestemmelse i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

Til § 10.

De i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 10 indeholdte bestemmelser om løn under indkaldelse til militærtjeneste er ikke nødvendige i lærerlønningsloven for Færøerne, da færøske lærere, som er fast bosiddende på Færøerne, ikke vil være underkastet værnepligt.

Den i stk. 1 foreslåede bestemmelse er enslydende med bestemmelsen i § 23, stk. 3, i den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949, som ændret ved lov nr. 282 af 23. november 1955, og svarer i øvrigt til den i skoletilsynslovens § 41, stk. 2, indeholdte bestemmelse for folkeskolen i det øvrige kongerige.

Den i stk. 2 foreslåede bestemmelse, der hidtil ikke har været gældende for Færøerne, svarer til den i skoletilsynslovens § 41, stk. 1, indeholdte bestemmelse for folkeskolen i det øvrige kongerige.

Ved de i stk. 1 og stk. 2 foreslåede bestemmelser vil færøske lærere, der er medlemmer af folketinget, opnå fuldstændig ligestilling med danske lærere, der er medlemmer af folketinget.

Til § 11.

Bestemmelsen er — bortset fra redaktionelle ændringer i stk. 3, sidste pkt. — affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i § 11 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

Til § 12.

Bestemmelsen er enslydende med den tilsvarende bestemmelse i § 12 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, bortset fra henvisningen til § 49, stk. 3.

Til § 13.

I disciplinære sager bør skoledirektionen på Færøerne — ligesom skolemyndighederne i det øvrige rige — holde sig i nær kontakt med ministeriet, thi dels bør færøske lærere have samme behandling og samme garantier som lærere i det øvrige kongerige, og dels kan der ofte i sådanne sager opstå spørgsmål, f. eks. af speciel juridisk art, hvor direktionen må søge ministeriets bistand. Hertil kommer, at ministeriet efter forslaget — jfr. § 6, stk. 6 — har afskedigelsesretten i sådanne tilfælde. Bestemmelsen foreslås derfor affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i § 13 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, således at der i forhold hertil kun foretages nogle mindre afvigelser som følge af de særlige færøske forhold.

Det foreslås i stk. 3, at ministerens bestemmelse om, hvorvidt der i visse tilfælde vil kunne ydes en lærer, der er ikendt en disciplinærstraf, hel eller delvis dækning af udgifter til bisidder, træffes efter samråd med Færøernes landsstyre.

Man har endvidere fundet det rimeligt, at udgiften til godtgørelsen efter stk. 3 udredes efter samme regler som lønningsudgifter, det vil sige efter de i § 45, stk. 1, foreslåede regler.

Til § 14.

Bestemmelsen foreslås — med nogle mindre afvigelser — affattet i overensstemmelse med reglen i § 14 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, jfr. bemærkningerne til § 13.

Det foreslås, at ikendte bøder tilfalder hjemmestyret og statskassen i det i § 45, stk. 1, anførte forhold vedrørende udgiftsfordelingen.

Til § 15.

Såfremt en lærer eller pensionist vil fremsætte krav vedrørende lønning, pension eller ventepenge, må det anses for det naturligste, at han henvises til først at rejse indsigelse over for skoledirektionen. Hvis direktionen nægter at imødekomme kravet, og den pågældende ikke vil affinde sig hermed, må han have adgang til at indbringe spørgsmålet for undervisningsministeriet og endelig — hvis ministeriets svar går ham imod — at udtage stævning

inden 6 måneder efter ministeriets svar. Undervisningsministeriets afgørelse bør træffes efter indhentet erklæring fra landsstyret.

Bestemmelsen foreslås — med de heraf følgende afvigelser — affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 15.

Til § 16.

Det må anses for det naturligeste, at beføjelsen til at pålægge en lærer ved dom at fralægge sig ærerørige beskyldninger, der fremsættes mod ham, tillægges skoledirektionen. Det skønnes ligeledes rimeligt, at der i det i stk. 2 nævnte tilfælde indhentes en udtalelse fra skoledirektionen. Reglerne foreslås med de heraf følgende ændringer affattet i overensstemmelse med bestemmelserne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 16.

Til § 17.

Ifølge § 21 i den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949 kan der under visse betingelser tillægges lærerorganisationen på Færøerne (Færøernes lærerforening) forhandlingsret med skoledirektionen efter de i lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 17 givne regler. Det synes naturligt at opretholde denne ordning, men således at der åbnes mulighed for fremtidig at tillægge lærerorganisationen forhandlingsret også med undervisningsministeriet og landsstyret. Bestemmelsen foreslås med denne ændring affattet i overensstemmelse med den gældende bestemmelse, således at der henvises til de i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 17 givne regler.

Til § 18.

Bestemmelsen er enslydende med den tilsvarende bestemmelse i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

Til § 19.

Det synes rigtigst, at tilfælde, hvor der kan ydes en lærer et personligt tillæg, af hensyn til konsekvenserne forelægges undervisningsministeriet til afgørelse efter forhandling med landsstyret. Bestemmelsen foreslås med denne tilføjelse affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 19.

Til § 20.

Bestemmelsen foreslås affattet i overensstemmelse med reglen i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 20, jfr. bemærkningerne til § 19.

Til § 21.

Den i stk. 1 foreslåede bestemmelse er — bortset fra redaktionelle ændringer — i overensstemmelse med reglen i § 19 i den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949.

Det udbetalende kontor på Færøerne er Færøernes oppebørselskontor, der er underlagt det færøske hjemmestyre.

Som følge heraf foreslås i stk. 2 ordene „i henhold til lov, anordning eller ministeriel bekendtgørelse“, jfr. lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 21, stk. 2, ændret til „i henhold til lov eller bestemmelse truffet af den dertil kompetente myndighed“.

De i stk. 3-4 foreslåede bestemmelser er enslydende med bestemmelserne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 21, stk. 3 og 4.

Til § 22.

Bestemmelsen foreslås affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 22, blot med den ændring i stk. 2, at „undervisningsministeren“ erstattes af „skoledirektionen“, idet de ofte meget vanskelige rejseforhold på Færøerne synes at nødvendiggøre mere smidige regler på dette område end de for folkeskolen i det øvrige kongerige gældende.

Til § 23.

Bestemmelsen foreslås affattet i overensstemmelse med den tilsvarende regel i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 23.

Til § 24.

Lønforskud bevilges efter gældende praksis af skoledirektionen, og udgiften hertil afholdes af hjemmestyret og statskassen på samme måde som udgiften til lærerlønninger. I øvrigt anvendes på dette område de regler, der er fastsat af undervisningsministeriet om adgang for folkeskolens lærere til at opnå lønforskud og til at give forskrivninger på lønning, efterindtægt, ventepenge, pension og pensionsbidrag. Den omhandlede ordning foreslås opretholdt, dog således at de nærmere regler om lønforskud m. v. først gives efter forhandling med landsstyret. De foreslåede bestemmelser er i øvrigt affattet i overensstemmelse med reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 24.

Til § 25.

Ifølge § 18 i den gældende færøske lærerlønningslov har skoledirektionen bemyndigelse til at træffe afgørelse i spørgsmål vedrørende tjenesteboliger. Denne ordning, der må anses for den naturligeste, foreslås opretholdt, hvorfor man i forslaget til § 25 har tillagt skoledirektionen de beføjelser, som for folkeskolen i det øvrige kongerige tilkommer undervisningsministeren, jfr. lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 25.

Bestemmelsen i lærerlønningslovens § 25, stk. 2, 3. pkt., der kun gælder for købstadkommuner, er

udeladt, da den næppe ville få praktisk betydning på Færøerne.

I stk. 4 foreslås det, at der i de særlige tilfælde, hvor skoledirektionen midlertidigt kan fritage for indretning af tjenestebolig, ydes den pågældende lærer en årlig godtgørelse herfor, jfr. den tilsvarende bestemmelse i § 18, stk. 6, i den gældende færøske lærerlønningslov. Denne bestemmelse foreslås opretholdt, da der på Færøerne bør være mulighed for i visse tilfælde at fastsætte boligbidraget til et lavere beløb end den faktiske lejeværdi, jfr. bemærkningerne til § 26.

Til § 26.

Under hensyn til de særlige forhold på Færøerne kan det ikke anses for rimeligt at anvende de i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 omhandlede regler om fastsættelse af boligbidrag for lærere ved folkeskolen i det øvrige kongerige. Der bør således i visse tilfælde, hvor det skønnes rimeligt, åbnes mulighed for at fastsætte boligbidraget til et lavere beløb end den faktiske lejeværdi, jfr. bemærkningerne til § 25, stk. 4. Det foreslås derfor, at de nærmere regler om fastsættelse af bidrag og om ændringer heri m. v. udfærdiges af skoledirektionen efter forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation. Boligbidraget bør som hidtil tilfalde vedkommende kommune, jfr. § 18, stk. 5, i den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949.

I stk. 4, der svarer til § 26, stk. 3, i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, er slutningsordene „samt straffebestemmelser for misligholdelse af instruksen“ udeladt, jfr. herved lov nr. 80 af 21. marts 1959 om ændringer i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

Til § 27.

De i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 27 indeholdte bestemmelser om fastsættelse af et årligt fradrag i lønnen for den et lærerembede tillagte jordlod er udeladt, da de ville være uden praktisk betydning på Færøerne.

I stedet foreslås indsat en bestemmelse om vandre lærernes boligforhold, jfr. bestemmelsen i § 11 i den gældende færøske lærerlønningslov.

Til §§ 28 og 29.

Disse bestemmelser er enslydende med bestemmelserne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 §§ 28 og 29.

Til § 30.

De heri foreslåede bestemmelser er — med nogle mindre ændringer, fortrinsvis vedrørende adgang for Færøernes landsstyre til at udtale sig i de flyttegodtgørelsesspørgsmål, der afgøres af ministeren —

affattet i overensstemmelse med reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 30. Da færøske lærere ikke er underkastet værnepligt, har man udeladt de i lærerlønningslovens § 30, stk. 1, indeholdte bestemmelser om flyttegodtgørelse i forbindelse med en lærers tilbagekomst fra militærtjeneste. Den undervisningsministeren givne bemyndigelse til at træffe nærmere bestemmelse om ydelse af flyttegodtgørelse til aspiranter, timelærere og faste vikarer foreslås i stk. 8 tillagt skoledirektionen.

Flyttegodtgørelsesudgifter foreslås afholdt på samme måde som lærerlønningsudgifter, jfr. de i § 45, stk. 1, foreslåede regler.

Til § 31.

De foreslåede bestemmelser er — med enkelte ændringer — affattet i overensstemmelse med reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 31. Den undervisningsministeren tillagte beføjelse til under særlige omstændigheder på et hvilket som helst senere tidspunkt at pålægge en lærer, at han skal frigøre sig for en beskæftigelse, foreslås tillagt skoledirektionen, men således at der gives læreren adgang til at forlange skoledirektionens afgørelse forelagt ministeren. I stk. 5 foreslås efter „staten“ indføjet „det færøske hjemmestyre“.

Til § 32.

Med hensyn til de enkelte lønningsklasser og klassificeringen af embeder bemærkes følgende:

1. *lønningsklasse*: Hertil foreslås henført småbørnslærerinder, der er identiske med de i den gældende færøske lærerlønningslovs § 10 omhandlede forskolelærerinder. Der findes for tiden ikke småbørnslærerinder på Færøerne, og der er ikke etableret en særlig uddannelse for småbørnslærerinder ved Færøernes seminarium, men man har anset det for praktisk, at der fortsat er mulighed for ansættelse af sådanne lærerinder i folkeskolen på Færøerne.

2. *lønningsklasse*: Hertil foreslås henført lærere ved Torshavn kommunale skolevæsen og lærere ved de bygdeskoler, der har købstadskoleordning.

Ifølge den gældende færøske lærerlønningslovs § 5, stk. 1, jfr. § 4, lønnes lærere ved Torshavn kommunale skolevæsen og lærere ved bygdeskoler, der har eksamenskoleundervisning, med købstadslærerløn, jfr. lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 32, e og d. Det er den samme gruppe lærere, som nu foreslås placeret i 2. lønningsklasse med adgang til oprykning i 4. lønningsklasse. Bestemmelsen om oprykning til 4. lønningsklasse foreslås affattet som den tilsvarende bestemmelse i lærerlønningsloven

af 7. juni 1958, dog således at det i tvivlstilfælde afgøres af undervisningsministeren efter indhentet erklæring fra landsstyret, om betingelserne for oprykning er til stede.

3. lønningsklasse: Hertil foreslås henført lærere ved andre bygdeskoler.

Ifølge den gældende færøske lærerlønningslovs § 7, stk. 1, og § 9, stk. 1, lønnes lærere ved bygdeskolerne, bortset fra eksamensskolerne, henholdsvis som første- og enelærere og som andre lærere, jfr. lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 33, a og b. Det er disse to grupper af lærere, som nu under ét foreslås placeret i 3. lønningsklasse.

Bestemmelsen om ydelse af et personligt løntillæg (ledertillæg) til enelæreren og den førstelærer, der har ledelsen af en skole, foreslås affattet i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, blot med den ændring, at skoledirektionen i tvivlstilfælde afgør, om betingelserne for at oppebære ledertillæg er til stede, jfr. den gældende bestemmelse i den færøske lærerlønningslovs § 7, stk. 1, in fine.

4. lønningsklasse: Hertil foreslås henført overlærere ved Torshavn kommunale skolevæsen og overlærere ved de bygdeskoler, der har købstadskoleordning, jfr. i øvrigt bemærkningerne til 2. lønningsklasse.

5. lønningsklasse: Hertil foreslås henført viceinspektører.

I den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949 findes der ikke bestemmelser om lønning og normering af viceinspektørstillinger. Dette skyldes, at man på daværende tidspunkt som følge af de forholdsvis lave børnetal ved skolerne ikke anså det for påkrævet at tilvejebringe hjemmel for oprettelse af sådanne stillinger i folkeskolen på Færøerne. Dette forhold har nu ændret sig. Ved Klaksvig skole, hvor børnetallet allerede i flere år har været over 500, fungerer en af skolens lærere som viceinspektør, og i Torshavn er kommuneskolens børnetal nu også over 500, hvilket nødvendiggør oprettelsen af en viceinspektørstilling.

6. lønningsklasse: Hertil foreslås henført skoleinspektører og konsulenten for særundervisningen.

Der findes for tiden skoleinspektører ved Torshavn kommuneskole og ved de bygdeskoler, der har eksamensskoleundervisning, jfr. den færøske lærerlønningslovs § 3, stk. 1. Stadsskoleinspektører findes ikke på Færøerne, men med henblik på eventuel senere oprettelse af sådanne stillinger har man anset det for hensigtsmæssigt, at der i forslaget op-

tages en bestemmelse svarende til den i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 32 indeholdte bestemmelse om ydelse af et pensionsgivende honorar til den skoleinspektør, der tillige bestrider forretningerne som leder af kommunens samlede skolevæsen.

Særundervisningen på Færøerne er endnu kun på begyndelsesstadiet, og der findes ingen konsulent for denne undervisning. Der vil formentlig foreløbig kun blive tale om oprettelse af 1 stilling som konsulent for særundervisningen ved hele skolevæsenet på Færøerne, og denne stilling foreslås placeret i 6. lønningsklasse.

7. lønningsklasse: Hertil foreslås henført landskolekonsulenten.

Stillingen som skolekonsulent for folkeskolen på Færøerne (landsskolekonsulent) blev oprettet ved lov nr. 232 af 23. november 1955 om ændring af den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949. Landskolekonsulenten, hvis embedsfunktioner svarer til amtsskolekonsulenternes i Danmark, lønnes som disse.

8. lønningsklasse er udeladt, da der ikke findes skoledirektører på Færøerne.

De foreslåede lønningsklasser svarer i øvrigt til lønningsklasserne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958.

Til § 33.

De i stk. 1-3 og stk. 5 foreslåede bestemmelser er affattet som de tilsvarende bestemmelser i lærerlønningsloven af 7. juni 1958, idet der dog er foretaget den ændring, at bemyndigelsen til at fastsætte vederlaget til andre timelærere og vikarer end de i stk. 2 nævnte samt til faglærere — i overensstemmelse med de gældende regler i den færøske lærerlønningslovs § 6, stk. 3 og 4, og § 12 — foreslås tillagt skoledirektionen.

Den i lærerlønningslovens § 33, stk. 4, indeholdte bestemmelse er udeladt, da der ikke findes biskolelærere, pogenekolelærerinder og vinterlærere på Færøerne. I stedet foreslås i stk. 4 indsat en bestemmelse om vandreleereres lønning. Ifølge § 11, sammenholdt med § 9, i den færøske lærerlønningslov lønnes vandreleerere som andre lærere ved bygdeskolerne, d. v. s. med grundløn 2 700 kr. årlig. Efter forslaget placeres første- og enelærere og andre lærere ved bygdeskolerne ender ét i 3. lønningsklasse, jfr. herom bemærkningerne til § 32. Selv om der ikke ubetinget stilles krav om lærereksamen for at blive ansat som vandreleerere, foreslås det dog under hensyn til vandreleerernes befordringsudgifter og ulemperne ved at skulle rejse mellem 2 eller flere skoler, at disse lærere aflønnes med den i 3. lønningsklasse angivne lønning.

Til § 34.

Bestemmelsen svarer til den i den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949 § 20 indeholdte bestemmelse. Det må anses for nødvendigt at opretholde denne særlige bestemmelse, der anvendes bl. a. som hjemmel for at yde tilskud til befordringsudgifter i tilfælde, hvor skolebørn fra en lille bygd, hvor der ikke er oprettet skole, befordres til skole i en større nabobygd.

Udgiften til en i henhold til denne bestemmelse indrettet særordning foreslås som hidtil afholdt på samme måde som udgiften til lærerlønninger, jfr. de i § 45, stk. 1, foreslåede regler.

Til § 35.

Da der ikke findes kommunale gymnasieskoler på Færøerne, har man ikke optaget en til § 35 i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 svarende bestemmelse. I stedet foreslås indsat en bestemmelse om ydelse af honorar til praktiklærere, jfr. de tilsvarende bestemmelser i nævnte lovs § 34.

Der findes ikke nogen egentlig øvelsesskole på Færøerne, men eleverne fra Færøernes seminarium får undervisning i praktik på Torshavn kommuneskole og Færøernes mellem- og realskole samt et mindre antal bygdeskoler. Som vederlag for dette undervisningsarbejde modtager de pågældende lærere et pr. time beregnet honorar, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeriet, og udgiften hertil afholdes — ligesom de øvrige udgifter vedrørende seminarieundervisningen — af statskassen ved årlige bevillinger på finansloven. Det foreslås, at der kan tillægges de pågældende lærere — som er ansat i normerede stillinger i folkeskolen og ved mellem- og realskolen — et honorar, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med landsstyret. Udgiften til honorar i henhold til denne bestemmelse foreslås fremtidig fordelt efter samme regler som udgiften til lærerlønninger, jfr. forslaget til § 45, stk. 1.

Til § 36.

Den i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 36 indeholdte bestemmelse om godkendelse af kommunale løntillæg er udeladt, da en sådan bestemmelse ville være uden praktisk betydning på Færøerne. I stedet foreslås indsat en bestemmelse om ydelse af et særligt bestillingstillæg til lærere, der underviser ved flere skoler, jfr. den tilsvarende bestemmelse i den færøske lærerlønningslov af 12. april 1949 § 8, stk. 2.

Efter gældende praksis afholdes udgiften til sådanne bestillingstillæg af vedkommende kommune, og der foreslås ingen ændring heri.

Til § 37.

De foreslåede bestemmelser er — med nogle mindre ændringer — affattet i overensstemmelse med reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 37. Den undervisningsministeren tillagte beføjelse til ved bestemmelse på skoleplanen at fastsætte skoleinspektørens og viceinspektørens pligtige timetal samt den ministeren give bemyndigelse til at fastsætte regler for nedsættelse i det pligtige timetal ved særlig krævende undervisning og hjemmearbejde med stil- og opgaverettelse i visse klasser foreslås tillagt skoledirektionen, hvortil også den ministeren give bemyndigelse til at indrømme nedsættelse i det pligtige timetal for førstelærere ved landsbyordnede skoler på 7 klasser eller derover er foreslået overført.

Det bemærkes, at man i folkeskolen på Færøerne anvender de af undervisningsministeriet i bekendtgørelse af 28. september 1946 fastsatte bestemmelser om det pligtige timetal for folkeskolens lærere.

Til §§ 38 og 39.

Disse bestemmelser er — bortset fra redaktionelle ændringer — affattet i overensstemmelse med bestemmelserne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 §§ 38 og 39.

Til § 40.

Den i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 40, stk. 1, indeholdte bestemmelse er udeladt, da den ville være uden praktisk betydning på Færøerne, jfr. herom bemærkningerne til § 33.

Den foreslåede bestemmelse om efterindtægt til vandrelæreres efterladte er affattet i overensstemmelse med bestemmelsen i lærerlønningslovens § 40, stk. 2, om efterindtægt til vinterlæreres efterladte.

Til § 41.

Efter den i § 46, stk. 1, 2. led, foreslåede regel refunderer statskassen 80 pct. af den samlede udgift til pensioner, herunder reguleringstillæg, jfr. bemærkningerne til den nævnte bestemmelse. Som følge heraf foreslås det i § 41, at det i lønnings- og pensionsloven for statens tjenestemænd § 50 omhandlede pensionsbidrag tilfalder statskassen med 80 pct. og hjemmestyret med 20 pct.

Til § 42.

De i stk. 1-3 foreslåede bestemmelser svarer til de i den gældende færøske lærerlønningslovs § 16 indeholdte bestemmelser, jfr. lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 42, stk. 1 og stk. 3-4. Reglen i lærerlønningslovens § 42, stk. 2, om, at fast ansættelse i en stilling som første- eller enelærer eller antagelse

som aspirant til en sådan stilling er betinget af 2 års tilfredsstillende virksomhed i en anden lærerstilling i folkeskolen eller som lærer ved en anerkendt privat skole eller som fast ansat lærer i en af statens lærerstilling har hidtil ikke været gældende for folkeskolen på Færøerne, og den vil næppe kunne overføres til Færøerne, hvor tilgangen af nye lærere til folkeskolens embeder er meget begrænset. Med hensyn til ansættelse i en stilling som første- eller enelærer gælder derfor fortsat den almindelige regel, der nu er foreslået i § 42, stk. 1.

Den i § 42, stk. 4, foreslåede bestemmelse svarer til bestemmelsen i lærerlønningens § 42, stk. 5, med den ændring, at undervisningsministeriet også skal forhandle med Færøernes landsstyre, før ministeriet fastsætter regler om fradrag af sygeperioder m. v. i aspiranttiden.

Til § 43.

De foreslåede bestemmelser er — bortset fra redaktionelle ændringer i stk. 1-2 — affattet i overensstemmelse med bestemmelserne i lærerlønningens § 7, juni 1958 § 43.

De regler, der af undervisningsministeren fastsættes for, i hvilket omfang tidligere undervisningsvirksomhed kan medtages ved beregning af lønningsanciennitet, skal efter forslaget gælde for folkeskolen på Færøerne.

Til § 44.

Bestemmelsen er enslydende med bestemmelsen i § 22 i den gældende færøske lærerlønningenslov.

Til § 45.

De foreslåede bestemmelser om statskassens refusion af udgifterne til lærerlønninger m. m. svarer til bestemmelserne i lærerlønningens § 7, juni 1958 §§ 44 og 45, men afviger i øvrigt væsentligt fra disse bestemmelser.

I § 45, stk. 1, foreslås det, at statskassen refunderer hjemmestyret 55 pct. — imod hidtil 50 pct. — af den samlede udgift til lærerlønninger og de øvrige i paragraffen nævnte udgifter. Om baggrunden for forslaget henvises til det herom anførte i indledningen til bemærkningerne.

De udgifter, der omfattes af den foreslåede refusion, er som hidtil samtlige lønningsudgifter vedrørende både fast og løst ansatte lærerkræfter samt vikarudgifter i henhold til § 49, stk. 2, jfr. herved bemærkningerne til den nævnte bestemmelse, endvidere udgifter til særordning i henhold til § 34, til praktikundervisningshonorar i henhold til § 35 samt til den særlige lægeundersøgelse, som det i henhold til lønnings- og pensionsloven for statens

tjenestemænd § 63 kan pålægges en lærer at underkaste sig til bedømmelse af hans helbredstilstand.

Den i § 45, stk. 2, optagne bestemmelse er i overensstemmelse med reglen i den færøske lærerlønningenslov af 12. april 1949 § 23, stk. 1, pkt. 2 og 3.

Til § 46.

Den i § 46, stk. 1, 1. led, foreslåede bestemmelse er enslydende med den tilsvarende bestemmelse i den gældende færøske lærerlønningens § 24, stk. 1, 1. led.

Ifølge reglen i § 24, stk. 1, 2. led, refunderes af pensionsudgiften halvdelen af grundpensionen, herunder børnetillæg, og hele reguleringstillægget eller — med det senest gældende reguleringstillæg — i alt ca. 80 pct. af statskassen.

Under hensyn hertil foreslås det i § 46, stk. 1, 2. led, at statskassen fremtidig refunderer 80 pct. af den samlede udgift til pensioner, herunder reguleringstillæg.

Da de pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1959 gældende lønnings- og pensionslove, efter den i § 51, stk. 3, foreslåede regel skal omregnes i overensstemmelse med lov nr. 81 af 21. marts 1959, bør den foreslåede nye refusionsregel gælde såvel for refusion af udgiften til pensioner, der er aktuelle ved den nye lærerlønningenslov ikrafttræden, som for refusion af fremtidige pensionsudgifter.

Den i § 46, stk. 2, optagne regel om afholdelse af udgiften til ventepenge er i overensstemmelse med gældende praksis og svarer i øvrigt til bestemmelsen i lærerlønningens § 7, juni 1958 § 46, stk. 2, hvorefter ventepenge afholdes som udgiften til lærerlønninger.

Bestemmelsen i stk. 3 om fordelingen af udgiften til efterindtægt er i overensstemmelse med reglen i den færøske lærerlønningenslov af 12. april 1949 § 25.

Til § 47.

Bestemmelsen er enslydende med bestemmelsen i § 23, stk. 2, i den gældende færøske lærerlønningenslov.

Til § 48.

De i stk. 1 og stk. 2 foreslåede bestemmelser er enslydende med bestemmelserne i § 26, stk. 2 og 3, i den gældende færøske lærerlønningenslov.

Til § 49.

De i § 49, stk. 1, 3 og 4, foreslåede bestemmelser er — bortset fra en redaktionel ændring i stk. 4 — enslydende med bestemmelserne i lærerlønningens § 7, juni 1958 § 47, stk. 1, 3 og 5.

I § 49, stk. 2, foreslås det, at vikarudgifter, der

skyldes, at en fast lærer, aspirant, timelærer eller fast vikar ved sygdom eller af anden ham utilregnelig årsag er ude af stand til at varetage sin gerning, afholdes som anført i § 45, stk. 1, d. v. s. som alle øvrige lønningsudgifter, og at der forholdes på samme måde med hensyn til vikarudgifter under en lærers suspension.

Man har ikke optaget en til reglen i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 47, stk. 4, svarende bestemmelse, da der efter refusionsreglerne i forslagets § 45 kun ydes statstilskud i forhold til de faktisk afholdte lønningsudgifter.

Til § 50.

De i § 50 foreslåede bestemmelser om indplaceringen i de nye lønningsklasser af lærere, der var ansat før den nye lønningslovs ikrafttræden, er — bortset fra redaktionelle ændringer — affattet i overensstemmelse med reglerne i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 48.

Efter den i § 52, stk. 2, foreslåede bestemmelse skal de i lovforslaget indeholdte lønningsregler og dermed samhörende bestemmelser have virkning fra den 1. april 1959 for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og indplaceringen af de pågældende skal i overensstemmelse hermed foretages pr. 1. april 1959. Det fradrag, der i henhold til § 50, stk. 4, skal foretages i lønnen for aspiranternes

og visse fastansatte læreres vedkommende, skal efter forslaget kun gælde for finansåret 1959-60, således at lønnen uden fradrag vil blive udbetalt de pågældende fra den 1. april 1960.

Til § 51.

I § 51, stk. 1 og 2, foreslås der overgangsbestemmelser for personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1959 for folkeskolen på Færøerne gældende lønnings- og pensionslove, jfr. de tilsvarende bestemmelser i lærerlønningsloven af 7. juni 1958 § 49.

Den i stk. 3 optagne bestemmelse har til forudsætning, at der fastsættes nærmere regler for en omregning i overensstemmelse med lov nr. 81 af 21. marts 1959 af de pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1959 gældende lønnings- og pensionslove.

Til § 52.

Der foreslås heri bestemmelser om ikrafttrædelse af den nye lønningslov, jfr. herved bemærkningerne til § 50, og om ophævelse af den gældende lov.

§ 4 i lov nr. 121 af 31. marts 1928 om pension og efterindtægt for lærere og lærerinder i folkeskolen på Færøerne angår den pligtige enkeforsørgelse for folkeskolelærere på Færøerne og må derfor fortsat opretholdes, jfr. § 27, nr. 1, i den gældende lov.

Oversættelse.

Bilag 1.

Betænkning i lagtings sag nr. 19/1959: Ny lærerlønningsslov.

Forslaget er fremsat 7. august 1959 af landsstyret som forslag til beslutning. Den 13. oktober var sagen til 1. behandling og gik derefter i et særligt 5-mands udvalg.

Som bilag til sagen: rigslov nr. 156 af 7. juni 1958, lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, bemærkninger til loven fra Færøernes skoledirektion samt skrivelse til samme fra undervisningsministeriet.

Udvalget har foretaget forskellige undersøgelser i sagen. Bl. a. har man indhentet oplysninger om lønningssatserne, de nugældende lønninger og dem i henhold til den ny lov, både begyndelsesløninger og slutløninger. Ifølge denne oversigt, som udvalget har fremskaffet fra skoledirektionen, ses det, at der efter den gamle lov var forskel i lønning mellem lærere i eksamensskoler og lærere ved de almindelige bygdeskoler, ligeledes mellem førstelærere og andenlærere.

Ifølge forslaget til ny lov skal der ikke være en sådan forskel mellem første- og andenlærere, og derhos skal begyndelseslønnen for lærere ved eksamensskoler og bygdeskoler være den samme.

Som det ses af oversigten, er der kun ringe forskel på begyndelseslønnen ifølge den gamle lov og forslaget til ny lov. For lærere ved eksamensskoler er begyndelseslønnen 12 232,56 kr. ifølge den gamle og 12 336,40 kr. ifølge den ny, en forskel på 103,84 kr. Slutlønnen for disse lærere udgør ifølge den gamle lov 16 043,16 kr. og ifølge den ny 16 704,00 kr., en forskel på 660,84 kr.

For overlærere udgør begyndelseslønnen ifølge den gamle lov 14 962,56 kr. og ifølge den ny 18 144,00 kr., en forskel på 3 181,44 kr., og slutlønnen henholdsvis 17 614,20 kr. og 21 024,00 kr., en forskel på 3 409,80 kr.

For skoleinspektører udgør begyndelseslønnen ifølge den nugældende lov 17 614,80 kr. og ifølge forslaget 21 600,00 kr., en forskel på 3 985,80 kr. Slutlønnen henholdsvis 22 152,60 kr. og 25 920,00 kr., en forskel på 3 767,40 kr.

For første- og enelærere ved bygdeskolerne udgør den nugældende begyndelsesløn 12 061,56 kr., medens denne ifølge forslaget er ansat til 12 326,40 kr., en forskel på 264,84 kr. Slutlønnen udgør henholdsvis 15 823,56 kr. og 19 584,00 kr., en forskel på 3 760,44 kr.

For andenlærere udgør begyndelseslønnen 11 325,00 kr. og ifølge forslaget 12 326,40 kr., en forskel på 1 001,40 kr., og slutlønnen henholdsvis 14 889,36 kr. og 19 584,00 kr., en forskel på 4 694,64 kr.

For landsskolekonsulenten udgør begyndelseslønnen 17 614,20 kr. og ifølge forslaget 24 768,00 kr., en forskel på 7 153,80 kr., og slutlønnen henholdsvis 23 413,80 kr. og 28 800,00 kr., en forskel på 5 386,20 kr. Det bemærkes, at lønsatserne er opgjort efter fradrag af pensionsbidraget.

Når det drejer sig om almindelige lærere, er forskellen størst for andenlærere, idet forskellen i begyndelseslønnen udgør 1 001,48 kr. og slutlønnen 4 694,64 kr. Dette hidrører fra, at der ifølge den gamle lov var forskel på begyndelseslønnen for 1. og 2. lærere, medens de ifølge den ny får samme begyndelsesløn.

Udvalget er i øvrigt ikke enigt om et fællesforslag, men har delt sig i et flertal (*J. H. Danbjørg* og *Marius Johannesen*) og 3 mindretal (*Leon Joensen*), (*Hannus við Høgadalsá*) og (*Knút Wang*).

Flertallet hævder, at så længe vort skolevæsen er fællesanliggende, er det urimeligt, at der skal være betydelige forskelle i danske og færøske læreres lønningsforhold, og i særdeleshed, når nogle af lærerne, realskolelærerne, samt nogle andre tjenestemænd og funktionærer allerede har fået lønregulering i overensstemmelse med danske lønninger. Det synes, som interessen for et forbedret skolevæsen er stærkt voksende. Der opføres for tiden store og moderne skoler forskellige steder omkring i landet, og al den stund der skulle være basis for en real- eller

Bilag til f. t. l. om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

præliminærskole, bliver der oprettet sådanne. Det er således tilfældet på Vågø, i Fuglefjord og i Glibre.

Men nye skoler og et forbedret skolevæsen er ganske omsonst, om der ikke findes lærere, og allerede i mange år har der været mangel på lærere. For tiden varetages 23 lærerembeder af personer, som ikke har lærereksamen. I løbet af de to første år, udtaler skoledirektionen, skal der besættes 6 nye lærerembeder ved de to nye præliminærskoler foruden dem, der skal besættes ved andre skoler. I 1960 dimitteres 21 nye lærere fra seminariet her og i 1962 17. Dette bliver dog ikke tilstrækkeligt til afhjælpning af lærermangelen. Gerne skulle der være et lille overskud af lærere.

Herpå skulle en ny lønningslov afbøde på længere sigt.

Flertallet har fremskaffet forslag til lov om lønninger m. m. for lærere ved folkeskolen på Færøerne. Det er den ny danske lov nr. 156 af 7. juni 1958 med de ændringer, som skoledirektionen og undervisningsministeriet har bragt i forslag.

Flertallet af udvalget anbefaler dette forslag til vedtagelse med følgende ændringer: I § 6, stk. 6, sidste afsnit indskydes efter „undervisningsministeren“ „efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre“. I § 7, stk. 1, sidste stykke, tilføjes som nyt punktum: „Forinden forelæggelsen for ministeriet indhentes skoledirektionen landsstyrets udtalelse“.

I § 7, stk. 2, sidste linie, indskydes efter „ministeren“ „efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I § 8, stk. 1, næstsidste punktum, indsættes efter „undervisningsministeriet“ „efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre“.

I § 13, stk. 3, midt i stykket, indskydes efter „bestemmelse“ „der træffes efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I § 14, stk. 2, fjerde linie, indskydes efter „undervisningsministeriets“ „og Færøernes landsstyres“ og i samme paragraf og samme stykke i 6. sidste linie indskydes efter „afgørelse“ „der træffes efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I § 17, tredjesidste linie, indskydes efter „undervisningsministeriet“ „Færøernes landsstyre“.

I § 30, stk. 1, indskydes efter „undervisningsministeren“ „efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I samme paragraf og samme stykke i fjerdesidste linie indskydes efter „sagen“ „med landsstyrets udtalelse“.

I samme paragraf, stk. 2, fjerdesidste linie, indskydes mellem „dog“ og „bemyndiget“ „efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I samme paragraf, stk. 4, sidste punktum, indskydes mellem „dog“ og „bemyndiget“ „efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I samme paragraf, stk. 8, ændres „undervisningsministerens“ til „skoledirektionens“.

I § 32, 2. lønningsklasse, tredjesidste linie, indskydes efter „undervisningsministeren“ „efter indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre“.

I § 37, stk. 1 b, ændres „undervisningsministeren“ til „skoledirektionen“.

I samme paragraf, stk. 2, tredjesidste linie, indskydes efter „undervisningsministeren“ „efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I § 42, stk. 2, fjerdesidste linie, ændres „undervisningsministeriets“ til „skoledirektionens“.

I samme paragraf, stk. 3, indsættes i stedet for „ministeren“ to steder „skoledirektionen“.

I samme paragraf, stk. 4, tilføjes i slutningen „og Færøernes landsstyre“.

I § 50, stk. 6, næstsidste linie, indskydes efter „bestemmelse“ „der træffes efter samråd med Færøernes landsstyre“.

I § 50, stk. 4, første afsnit, tredjesidste og næstsidste linie, udgår „halvdelen af“ og „pr. 1. april 1959 og halvdelen“.

I § 51, stk. 1, ændres „1958“ til „1959“, og i samme paragraf, stk. 3, ændres „1958“ til „1959“.

I § 52, stk. 2, ændres „1958“ til „1959“.

Mindretallet (*Knit Wang*) anfører:

1. Vi kan ikke give tilslutning til en lov om forhøjede lønninger til lærere i folkeskolen, hvorved Færøernes rådighed over skoleforholdene formindskes.

2. Vi mener ikke, at de økonomiske forhold i øjeblikket tillader en reallønstigning, men henviser til, hvad lærerne måtte have til gode som følge af pristalsstigning siden iværksættelse af lønstop for dem.

3. Det pålægges landsstyret at fremsætte forslag til færøsk tjenestemandslø, hvor-

efter lønninger baseres på færøske leveomkostninger.

4. Vi anbefaler, at lønningsforholdene for lærere ændres således, at de yngre lærere avancerer hurtigere med hensyn til løn.

Mindretallet (*Hanus við Høgdalsá*) fraråder, at Færøernes lagting vedtager „Forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne“. Partiet anfører, at det er utilrådeligt at øge de offentlige udgifter til lønninger på samme tid, som — hvilket Færøernes lagting vel ved — indtægterne som helhed er faldende og de offentlige udgifter stigende.

Flertallet (*J. H. Dambjerg* og *Marius Johannesen*) fremsætter følgende

Forslag.

Ny lønningslov m. m. kaldet „Forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folke-

skolen på Færøerne“ sættes i kraft med de af flertallet foreslåede ændringer.

Mindretallet (*Leon Joensen*) fremsætter følgende

Forslag.

Principalt:

De lønninger, der overstiger 18 000 kr. om året, enten som grundløn eller slutløn, forhøjes kun med 50 pct. af de i lovforslaget nævnte forhøjelser ud over 18 000 kr. Loven træder i kraft 1. april 1958.

Subsidiært: Flertallets forslag.

Forslag

fra mindretallet (*Knút Wang*):

Med de af mindretallet (*K. Wang*) i betænkningen anførte synspunkter som grundlag tilbagesendes forslaget til lønningslov til landsstyret til ny behandling.

Skoleudvalget, 29. oktober 1959.